

308790

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును

VOL. 3.

చెన్న పట్టణము 1916 నం. జూలై నెల 19 వ తేది బుధవారము

NO 93

నంపుటము. 3.

న శ నా ను నం వ త్స ర ఆ మా థ మా న బ హు శ పం చ మి గి.

సంచిక ౯౩

శారదాంబ

స్తోత్రబోధినియనునాటకం

శ్రీనివాసరాఘవాచార్య ప్రణీతము.

సంఘము రాచూరు సంస్కరణమునకు

సాగ్రమింధు జాపబడినది, అందఱును

జదివి తీరవలయును.

వెల 0-4-0 మాత్రమే.

పోస్టేజి ప్రత్యేకము.

చిరునామా:—

ఆంధ్రప్రదేశ్ కార్యాలయము,

7, తంబునెట్టివీధి, మదరాసు.

ఆంధ్రనర్వకళాశాల

విద్యాప్రవృత్తి

ఇది

శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డి

గారిచే వ్రాయబడినది

వెల 0.4-0. [పోస్టేజి ప్రత్యేకము]

ఆంధ్రనర్వక కార్యాలయము

7 తంబునెట్టి వీధి, మదరాసు.

Magic Cure! Marvellous effect!!

Bathing Oil Price Rs. 0-8-0

Iron tonic pills - - - 1 bottle of 48 pills 2-0-0

Anti Malarial Drops Price 6 Doses 0-8-0

Descriptive Catalogue free on application

ALLBUTT & Co.,

CHEMISTS BROADWAY MADRAS.

కస్తూరి

విష జ్వరములకు, కలరాకు, నుంకికి, బాతెంతికి, చూల వాతములకు, చిన్న బిడ్డల జబ్బులకు, పుష్టికి కఘాయములయొక్క ముంజని సర్వత్ర తెలిసియున్నది. కాని కస్తూరిగారమున కన్న పియమగుటచేతను, నవరస సమయములందువారటకు దుస్తరము. మా డిబోయందతి కస్తూరియందకి వదార్థము లేనియును శేర్పడవు. ఇంతవరకు మాతాభిమాని కొనిన వారలకివిషయము తెలిసియున్నది. కొనినవా గొని పరీక్షించినవిజము. తెలియగలదు. అట్లు చేయుటవలన ఎంత కస్తూరిని గొని మోసపోయి నులం 1-కి రూ 20-0. గొనోజనము నులం 1-కి రూ 7-0-0 అమ్ముతాంజనం డిబో, 6 తంబునెట్టివీధి, మదరాసు

Silks!!

అగ్రాహారా!

వాగరికతి హచ్చి: కొలది ప్రపంచము అందఱునుకన్తువుల నిలిపించుచున్నది. జనులు తమ శరీరసౌందర్యమును కలయు వస్తువులతోను ప్రయత్నించుచున్నారు. ఈశరీరవాసన అగ్రహార తెచ్చు వస్తువులన్నిటిలో మహిమ ధరించు చిత్తతే ప్రభువుమైనది అందుచే జనోపయోగముకొలుకును. మా స్వలాభము కొలుకునా, జపాన్, మూరత్, తెలగుకూనా చున్నగు స్థలములందు మేలైనవట్టు కెప్పించి అతేక అందమైన అంచులతో (కెల్లూరంచు, గోల్లంచు, దక్షిణాదంచు, మామిడంచు, దిండికల్ అంచు వగైరా) ఎత్తుకకాణ్యము, తిలలు, తిరుగు, మృగపుగల, ఖిందుచామ, చీరలు, పంచ కాన, కోటుతానూ, తలగుడ్డలు నొనగునవియు నేమియందుచున్నాము. ఇదివరలో మాకద్దవట్టులు ఖరీదుచేసిన వాలో యెవరనుండి మాకుచెరిన యోగ్యతావర్తియులే మేము తయారాచు. బట్టలయొక్క ప్రాశస్త్యమునకు నిదర్శనము. కలయుచామ ఈక్రింది చిరునామాకు వ్రాయుటలెను.

	ఖరీదు	వెడల్పు అంగుళాలు	పొడవు గజములు
మూరత్ పట్టు ఖిందుచా తెలుపు, గోల్లన్ కలగులాను	12-0-0	47	8
మూరత్ పేక ఖిందుచా తెలుపు గోల్లన్ కలగులాను	10-0-0	47	8
జపాన్ పట్టు ఖిందుచా శిలాపు	7-8-0	47	8
మూరత్ పట్టు శిలగుడ్డ, తెలుపు గోల్లన్ కలగులాను	11-4-0	27	5
మూరత్ పేక శిలగుడ్డ, తెలుపు, గోల్లన్ కలగులాను	11-4-0	32	5
జపాన్ పట్టు శిలగుడ్డ, తెలుపు	8-12-0	32	5
జపాన్ పట్టు కోటుగుడ్డ, తెలుపు	3-0-0	54	1

(69) 10-6-16 ముప్పన సోమ రాజు, పెద్దాపురం, గోదావరిజిల్లా.

మీ బాయిలర్లు

విశేష కాలము పనిచేయునలెనన్న "ఇంగ్లీషు బాయిలర్లు కామ్రోజిష్" ను యువతయోగింపవలయును. దానినుపయోగించిన బాయిలర్లు త్రుక్క పట్టి పొక్కులు పొక్కులుగా లేచి చెడిపోకుండుటయే గాక షెల్ ఫ్లేట్సుకు చక్కని మెరుగు నిచ్చును; ఆవమునున్న గొట్టములనున్న త్రుక్క పట్టకుండగను సుభ్రముగా నుంచును. ఈ కామ్రోజిష్ యువయోగించినచో సంవత్సరముల తరబడి బాయిలర్లు చెడిపోకుండ ఎప్పటి కప్పుడు శ్రోతవానివలె నుండును.

దానియొక్క యువయోగమును గురించి యు సలహాను గురించియు అసలుయేజంట్లకే వ్రాయవలయును

5 గాలనులుగల రమ్ము 1-కి రూ. 25-0-0.

ది రిలయన్సు పొండిగ్గి అందు 389 ఇంజనీరింగు పర్కు

తపాలపెట్టె నెం 55కి రూ మదరాసు

(వె కామ్రోజిష్ గోరునప్పుడు ఈ శ్రుతిక కేసునాడ ను గావారింప గోరుచున్నాము.)

అమృతాంజనము

అన్ని నోవులకు పరమామృతము

చక్కని డబ్బీతో నహా సీసా 1-కి వెల 0-8-0.

ప్రతివారము వేలకు వేలు విక్రయము

తలనోవ్వులమాన్యును, వాయువుపోట్ల బోగొట్టును

చర్మపునోవ్వుల శారదోలును, పోట్లబోగొట్టును

వనమూలికలచే హింధూ దేశమందు

తయారుచేయుటకు మంచిమందు.

సువాసన గలిగి యుండును.

దీనిని విశేషములతో కూడి వాడుచున్నార

అమృతాంజనము డిబో, ౬ ౭ తంబునెట్టివీధి, మదరాసు

180 పుటల పుస్తకము ఉచితము

అశోక్ గుప్తాను కాశ్యపనుఖమునపొందుట స్వాభావికమైన కొన్ని విధులను అనుసరించుటవలననే కల్గుచున్నది. ఈ ఉత్తమమైన పుస్తకము అశోక్ గుప్తాను యొక్క కథలను కేరీ సౌఖ్యమును దృఢగా క్రమమున అయోధ్య వర్తిని ఇప్పించును. ఈ పుస్తకము ఇరానాగా నీయబడును. గొప్ప చూర్మియు మేమే భరించినంకెదము. దెంచిన వ్రాయుము.

219 వైద్య శాస్త్రము ముద్రాణం గోవింద

అశోక్ గుప్తాను 157 గొట్టె, మదరాసు

[illegible]

వింతలు-విశేషములు

(వికట భారతి)

విండి ఆంధ్రులగుండు విని ఆనందించున కుభ
 వర్తమానం చెప్పినందుకు నాలుగువీరలు యద్యధిష్ఠారం నావడి
 లో పడె నుండి. మెనూరు మహారాజులుగారు మన ఆంధ్ర
 నాయకుడికి అర్ఘ్యం యిచ్చి అధికమైనగౌరవం కలగజేసా
 రు. కట్టనంది రామలింగారెడ్డిగారికి మెనూరు మహారాజులు
 గారి కళాశాలలో ప్రెస్సిఫాలిని అయింది. ఆంధ్రుడిరెడ్డి
 గారు ఆంధ్రదేశంలో అనేకపరీక్షలన్ని వచ్చారీరెడ్డిగారు
 విశ్వవిద్యాలయాలని మరిచి విశేషముల కెల్లి విస్తారం
 జేసాటనుచేసి మాతృదేశానికి మహా మహాభావం చేశారీ
 రెడ్డిగారు. జేశభావంలో చదువుచెప్పడం అతియభ్యుదయి
 అనేకసభల్లో చెప్పి రీరెడ్డిగారు. చెప్పడటం విశ్వ
 విద్యాలయ సంఘంలో నయ్యకుగా నున్నా రీరెడ్డిగారు.
 భావనబట్టి రాష్ట్రాన్నిభాగించడమే మరిచిపోయారు మన
 రెడ్డిగారు. మెనూరు విశ్వవిద్యాలయం ఏర్పాటులో
 మరిచిపోయేవారు మన రెడ్డిగారు. అయితే అన్నీ ఆయన
 చెప్పినవకారంచేస్తే అతి వాగావుండును గాని అనేకభ్యంత
 రాలు అడ్డుపడడం మూలం అది సాగనందుకు కొంత విచార
 పడవలసిందిగా వున్నా మొత్తం మీద వాగావుండనే
 చెప్పవచ్చు. ఇంకానుండేలో కాంటర్నరీ విశ్వవిద్యాల
 యంలో ఎం.ఏ. పరీక్షలో బహుద్దరంహాదించారు. రెడ్డి
 గారు. ఆంధ్రంలో అసహనం పొందిన కలిగిందని తల్లిభావ
 నేమైనా తక్కువగా చూచారనుకుంటా రేమో! ఎంతమాత్రం
 చూడలేదు. తొలుతు దివ్యమైన పొందినట్లం సంపాదిం
 చారు రెడ్డిగారు. మెనూరు మహారాజులుగారు చాలా
 కాలంనంది మన రెడ్డిగారిని అధిక గౌరవంతో ఆదరి
 న్నున్నారంటే. అయినా ఇప్పుడు ఈహోదా యివ్వడంకల్ల
 అసలు రెడ్డిగారికి గావించడం ఆంధ్రులకు ఆంధ్రు. మరకు
 గూడ మరీ మరీ మరీ గౌరవం జరిగింది.
 మహారాజులుగారికి మనమంతా మహాదీర్ఘచసం జేద్దాం
 ఆంధ్ర తారాగ్రం అఖండ మహాదీర్ఘశ్రావ్యము రావోగ్యా
 భివృద్ధి రమ్మ. సర్ విశ్వేశ్వరమ్మ మంత్రిగారికి సర్వాభివృ
 ద్ధిధర్మ. అభిలజస పౌభ్య సంధానుకత్వమును. ఆంధ్రరెడ్డి
 గారికి ఆంధ్రదేశ సేవావరత్వము—తధాస్తు—సకల సన్మం
 గారాని భవంతు.

* * * * *

నీధిపిధికి నీధిబులు తావున్నాయి. నీధిబులు విన్నాల్లే
 వున్నాయి. విన్నాల్లే మోన్నాల్లేవున్నాయి. మో
 న్నాల్లే కాతేలెలవున్నాయి. కాతేలెలు విశ్వవిద్యాల
 యా లవున్నాయి. వుండులకేనా అన్నీ స్త్రీలకు లేవా?
 అంటే స్త్రీలకు బయలుదే గాయి. కాశీలో కళ్యా
 పాతకాల మొదట చిన్న జేసరచారు. అది అన్నీ అనతారాజు
 ఎత్తి ఆఖరు కెట్టెను కళాశాలైంది. అసలులో ఆరంభించింది.
 ఆరంభించింది. సామయకస్య ఉధ్వ పంచేసి నావిడ. ఆఖరుకు
 మల్లి అభివృద్ధికి జేచ్చింది. ఆరంభించి కన్యేశాలి. అభివృద్ధి
 కావాలి. నీకమంతా అల్లుకు పోవాలి. అయితేమాత్రం సుకు
 మలాల ఏర్పాటు కుడవటపడితేనే గాని తిన్ననివార్లం తీరు
 బడదు.

* * * * *

పరారువారి జేశలలో జనసంఖ్య తీసింది పోతోందని
 ఒక యెత్తునెత్తారు. ఏమంటే అక్కడ వెల్లిచేసుకోవని
 భీష్మించిన ఆడవాళ్లు మగవాళ్లుగూడ అధికంగా వున్నారు.
 ఆ కారణంకల్ల సంతానంతో జనసంఖ్య తగ్గి పోతోంది. వైగా
 యుద్ధంకూడా వచ్చి ఉచ్చెనలాగ వూళ్ళి వెళుతోంది.
 కాబట్టి కాన్సుకట్టా వెడదామని వారాలొందించారు.
 మొదటి కాన్సు బిడ్డకు 20 పానులు - రెండవ ప్రసవానికి 20
 పానులు-మూడవసారి బిడ్డకు 40 పానులు - నాల్గవ మూలకు
 80 పానులు-అటుతరువాత ప్రతి కాన్సుకు 40 పానుల చొ
 వ్వున యివ్వడానికి ఏర్పరుస్తారు. ఈ సామ్యంతా తల్లిదేగాని
 తండ్రిదేమీ సంబంధంలేదు. అయితే స్త్రీలకు ఏదాది దాతేనే
 గాని యివ్వరు. కనడంతోలే సరిగాదు. కన్న బిడ్డకు కన్న ఒడి
 తల్లి పెంచాలి. అప్పులాళ్లే కీసామ్యులైన హక్కుమాలేను.
 నాలుగు బిడ్డకు పుట్టేవరకున్నా తండ్రికన్నీ యివ్వరు
 అంతవరకూ అతడు ఆ బిడ్డల నందరిని అనుకూలంగా పెంచిస్తే
 అప్పుడతనికి 80 పానులు ఏక మొత్తంగా యిస్తారు. ఇంకొక
 సరిగతే. వెల్లిచేసికొన్న స్త్రీలకేగాక వెల్లిచేసికొని స్త్రీలకుగూడ
 ప్రతికాన్సుకు ఈలాగే యిస్తారు. వెల్లిచేసికొని మూసీ కన

పారిశ్రామిక విషయములు

జనపనారి పరిశ్రమ.

జనపనారి సంఘముచేయుట కుపయోగించును. జనప
 నారి చవుకక దొరకును గనుక దీనినే విశేషము గంచుల
 కుపయోగించుచున్నారు. గోసెసంఘం యాపయోగము
 లిక్కడ వివరింప వచ్చును. సుందీలేనిదే. సరకును ఒక
 చోటనుండి, మరయొకచోటకు తీసికొనిపోవుటకు పీలండను.
 సంఘము వ్యాపార సాధనములలో నొకటియని చెప్పవలయును.
 లోకమునందంతటను నుండు యాపయోగపడుచున్నది. గోసె
 గుడ్డను చేర్చువారు వేసి కట్టెవారు. జనపనారి తివానులు
 నేయుటయందును నాపయోగపడును. ఇంగ్లండులోని డెండ్రి
 పట్టణమునకు జనపనారితో చొక్కాలకు ప్రయత్నము
 తయారు చేయుదురు.

జనపనారి యాపయోగములు వర్జియన్ పట్టికందేము
 జనము పంటనే నేయువారికి బోలెడుసామ్యు గట్టి సామాకా
 రుల ఋణబాధ తీసి విశ్వరూపంతు లగుచున్నారు. భగవతు
 లతో కూలికాలియే పెరిగిపోవుచున్నది. కూలిపరులెవరన్నది
 యెవరు రయితుకు సామ్యు గట్టిపాటగుచున్నదనుటకు నంది
 యము లేదు. రాజురాని జనపనారివలన బోలెడులాభము వ
 చుచును. వివిధపరిశ్రమలందును మారనస్థితిగతులేర్పడినాత్రవద్ద
 తులు పూర్తిగ నంతింపుచున్నది. ఇందువలన రయితుకును
 తిన్నామున జేతయనకును లాభభీదముగ నుండును.

మనదేశమునందు జనపనారి పరిశ్రమ వంగరాష్ట్రపు
 సామ్యులొనరునది చెప్పవచ్చును. వంగదేశమునందేగాక జనుము
 చెన్నరాజధానియందుకూడ వైరగుచున్నది. ఉత్తర సర్కారు
 లకును దిల్లీవలనందీయే వారపరిశ్రమయందు అభివృద్ధి కలు
 గుచున్నదని చెప్పవచ్చును. గంబాజు విశాఖపట్టణ మండల
 లయందు గోసె విశేషమువైరగుచున్నది. బంగళమునందలి
 మైసూరునకు, వంగపురము, తిప్పూరు, పూర్ణియాజిల్లాలు
 జనుముకు వెట్టివదిలేరు. ఇతరజిల్లాలయందును జనుముపండుచు
 న్నది. ఇతర పంటలలేగాక జనుమునందొక విశేషముకలదు.
 జను మేధూమియందైనను పెరుగును. కాలమానమునబట్టి జను
 ముపంట, పరిశ్రమల బాగోటులు చాలవరకు నిర్ణీతమగును. కాల
 మానము సరిగలేనప్పుడు విశేషము భూమిలో పండిన పంటకం
 టే వానము సరిగనుండి సజావుగ కొద్దిపాటిభూమిలో పం
 దిన పంటయే యధికముగ నుండును.

నీకు నిలువని భూములు జనుముపంటకు శ్రేష్ఠము. మెట్ట
 భూములలో జనుమును పండించుటలకు చాల లాభముండును.
 తల్లపుభూములకువలె మెట్టభూములకు నీటియంపుండదు. జన
 పరిశ్రమయారి పండుకునును పెరిగినగాని శ్రేష్ఠమును వారరా
 దను సంగతి రయితులెరుగనికాదు. నీటియంపు కలుగుననుభ
 యయిండునప్పుడు, పల్లపుభూములలోని జనుముపండినపంట
 కున్నను కోసేనేనుకుండ తెట్టు? వరదవాడిన జనుమొక్క
 లు పల్లిచనిపోవును. చెన్నరాజధానియందు తయారగు వార
 బంగాళారాజధాని కారితో సరిసమానముకాదు. వంగరాజ
 ధానియందలి కార భారీగను, మృదువుగను, చెన్నరాజధానిలోని
 వార కురుచగను, బిరుసుగనుండును. బిరుసుచెన్నరాజధానియందు
 వారను అతికాగ్రతగ తయారుచేసి కుభిరవిచేల్చుకట్టుట
 కలనకు మీదమిక్కిలి బంగాళాదేశపు వారకంటే చవుకక
 దొరకుట వలననుకొంతకాలమునుండి విశేష మయ్యుచుపోవు
 చున్నది. మరరాజధానియందు గతయెవారు సంవత్సరముల
 నుండి జనుముపంట వృద్ధియైనది.

దమ ప్రధానము, అందుచేత నకులు మోకాటిబంటిగా అంద
 రీ యిస్తామన్నాడు. అయితే ఈభిక్షుకూడదీయడం ఏలాగంటే-
 వెల్లిచేసికొని స్త్రీలకు పునఃపునః-అంటే ఏమిటి చిన్న పిల్ల
 లకు గాదు. వెల్లి ఈడునచ్చిక తన వాతగూడా వెల్లిచేసికొని
 వారికి-మరి వెల్లిచేసికొన్న బిడ్డలుపుట్టనివారికి-ఒక్క-బిడ్డమాత్ర
 మే పుట్టినవారికి- గూడ పన్నుకడతాను. ఈలాగు చేస్తే
 వెల్లి చేసి కోమలేవారి సంఖ్య తగ్గుతుంది. వెల్లిచేసిన
 వారిసంఖ్య హెచ్చుతుంది-యంతసానులకు మంచివని తగులు
 తుందని వారాలోనించారని ఒకవత్రిక
 వ్రాసింది. ఏలాగైనానరే ఈదమ ప్రధానం, కట్టుమిస్తా
 మనడంమాత్రం చాలాకష్టంగా వుండటారా తేదంటారా?
 వెల్లిచేసినవారికి కన్నీస్తే బాగుందిగాని బిడ్డలు పుట్టకపోయిన
 వాకు ఒకబిడ్డ పుట్టినవాడుగూడా పన్నుయ్యి కోవాలనడం
 వరకు అన్యాయంగా కనుబడుతోంది. అయితేకొన్న ఇది అపు
 రూపమైన చట్టమకదానికి అభ్యంతరంలేదు. అన్నీ విశ్రాంతి
 గాని ఇది అతినిద్రుండు మహానిద్రుండుగావుంది.

విశ్రమముల నుండిచెడలనకట్టి పంటలబాగోగు అందు
 నని కాస్త్రజ్ఞులు మొత్తంకొనుచున్న మనరయితు లీ విషయము
 గలకగ పాటిండుచున్నట్లు కనుకడదు. తొలకరించినతోడనే
 గలగునెల్లి, రయితు నాలుగువందలచుట్టు విశ్రమములను
 చేచ్చి భూమిలో పారపోయి యాచారమైపోయినది. కాని
 విశ్రమముల నుంచినో కానో మొలుచునో మొలచనో యాచ
 పాతమునబోరు. మనవ్యవసాయపు స్థితిగతు లిట్లుండ పంటలు
 వృద్ధిపొందు తెట్టుబిత్తములవిషయమై దొరతనమువార పని
 చేయుచున్నాడు. మెట్టభూములలో యెరువులు వేసి జనుము
 పండించయెడల చాలవారవచ్చును. లంక నేలలందును జనుము
 చల్లుటయంది. తగినవర్షము కురియయెడల జనపమొక్కలు
 పెరుగవు. జనుముకోసినవెనుక ఊర వేయుటకును నీరవసరము.
 కాలువని రెంతపుష్కలముగ నున్నను వర్షము నీటిలో నార
 చేయుట మంచిదని చెప్పదురు.

జనుము ఇన్నికోణాలకు కోయవచ్చునని చెప్పవచ్చు
 విలీతము. కాలస్థితినిబట్టియు, సంగతిసందర్భములను బట్టియు
 జనుముకోతకు వచ్చుచుండును. నీటియంపు భయముచేత కల్లపు
 భూములందు అనాధ మాసారంభము నందే కోతకట్టెదగను.
 జనుముచేలను లేతపాలుగ గోసి యూరవేసినయెడల వార
 చాగుండదు. లేతకట్టెనుండి వార పొనుగుగరారు. జనుమును
 ఊరకోసిన పదిదినములు మొదలు ముప్పదియైదుదినములకు వార
 తీయవచ్చును. కాగిలొనాడు మానములందు ఎండ తీక్ష్ణముగ
 నుండి నీరు కాగినయెడల జనుము త్వరలో యూరి వార తీయ
 వచ్చును. భూద్రోహక యాశ్చర్యముజ మానములందు నెలదినముల
 కు గాని యూరదు. మామూలుగ వారతీయవారు జనుమారి
 వారతీయి స్థితి వచ్చినది లేనిది చూచి చెప్పవలరు. జనుమారిని
 వెనుక గోతిలో నుండి వెకిలిసి కడిగి యూరవేయుదును. అతి
 వర్షములు పట్టుకొనియెడల వారయెండకలిగియు పడవలయు
 ను. ఇందువలన సకలి నీకాలమున తయారుగాక సామ్యు నవ్వు
 సోయనను పోవచ్చును. వారయారిపోయిన తరువాతి కట్టెలు
 కట్టి అయ్యుచువెడరు.

గత పదిసంవత్సరముల నుండి నుంచివార తయారగుట
 లేదని యుభవజ్ఞులు తెలియజేయుచున్నారు. వార యంత్ర
 కాలాధికామున ఇజేదిధముగ చెప్పవచ్చును. ఇందుకువార
 నము వెనుక నక్కరలేదు. ఇటీవల జనపనారి బోలెడుధర
 పెరిగి రైతునకు అబహేద్వి తాను తూగినను తూగలేకున్నను
 చాల భూమిలో జనుమువేసి సరిగ పనిచేయించలేకపోవుటయే
 దీనికి కారణము. వారయంజేసుము లోపములేదు. మాలీచేత
 సరిగ పనిచేయించక వానీరకపు వారను తయారుచేసి నుండు
 గ నమ్మిన నెక్కువధర వచ్చునని ఆదరబాదరగ పనిచేయు
 చున్నారు. ఒక్కొక్కప్పుడు అరీ ఆరనివారను అయ్యు మాపు
 ట కిదియే కారణము. వారయం జేవూతకు తడియున్నను
 రంగుచెడి, చినికిపోవును.

మనదేశమునందు వారపరిశ్రమ కున్న యరకాళములు
 మరయొక్కడను లేవని చెప్పవచ్చును. వారకు పనికి వచ్చు చెట్టి
 క్కడవున్నన్ని మరయొచ్చుటకలేవు. ఇక్కడ గోసచెట్టు, కిత్త
 వారచెట్టు, ఆరటిచెట్టు సచ్చర్దిగ పెరుగుచున్నది పీరుంది,
 ప్రకృష్టమైన వారకు తీయవచ్చును. వారతీయు యంత్రము
 లేకుండుటయు, కోక జేత యంత్రములన్ను జనసామాన్యము
 న్యయసంకండుపాలులో లేకుండుటయు మనదేశమందలి వార
 పరిశ్రమ వృద్ధిపొందకుండుటకు కారణములు. వివిధవారము
 వారినితీయు విధము యన్న గునిషయములకు ప్రత్యేక ప్రత్యే
 కముగ నుండు ముద్రించెదము.

బంగాళా పోలీసు రిపోర్టు

కలకత్తా జూలై 18: - 1915-6 సంకల్ప రిపోర్టును
 చూచి దొరతనము రిభిప్రాయము తెలిసింది. వ్లాదిగారి
 పరికాలము జ్ఞాపనియు. ఈ సం॥ము చాల రాజకీయమాత్ర్య
 లు జరిగింది. ఇనస్పెక్టరు ఎస్. సి. యార్వీ గారి జ్వరాజపిలు
 మాత్ర్యజేసిరి. మోటారుబుడికొట్ట నడంతులకు చాల శ్రద్ధవేయ
 బడిరి. మొత్తముమీద నింకను ఆరాజకము అంతయొడలేద
 ని ఇటీవలి హత్యలలల తెలియుచున్నది. గరి 10 వత్సరముల
 లోను చాలమంది గొప్ప గొప్పగోరిను యువ్యోగము అరా
 జవలచే మాతులెరి. అయినను పోలీసు గారి ఆరాజకము నిజ
 చురు కట్లు ప్రాబలిత నియమము కలిగియుండ గుండుట
 క్షామాపాత్రము. ఇట్లు మాతులైనవారి కుటుంబములకు తగిన
 ఆధార మేర్పరుపబడింది. ఇట్టి ప్రయత్నకర కార్యములందు
 దున్నవారి రక్షణనునకు తగిన ఏర్పాటులు చేయబడుచున్నవి.

ఆంధ్రవాణి

అంధ్రవాణి

అంధ్రవాణి... అంధ్రవాణి... అంధ్రవాణి...

అంధ్రవాణి... అంధ్రవాణి... అంధ్రవాణి...

అంధ్రవాణి

అంధ్రవాణి... అంధ్రవాణి... అంధ్రవాణి...

అంధ్రవాణి

అంధ్రవాణి... అంధ్రవాణి... అంధ్రవాణి...

అంధ్రవాణి... అంధ్రవాణి... అంధ్రవాణి...

అంధ్రవాణి

అంధ్రవాణి... అంధ్రవాణి... అంధ్రవాణి...

అంధ్రవాణి... అంధ్రవాణి... అంధ్రవాణి...

అంధ్రవాణి

అంధ్రవాణి... అంధ్రవాణి... అంధ్రవాణి...

అంధ్రవాణి... అంధ్రవాణి... అంధ్రవాణి...

II

అంధ్రవాణి... అంధ్రవాణి... అంధ్రవాణి...

అంధ్రవాణి

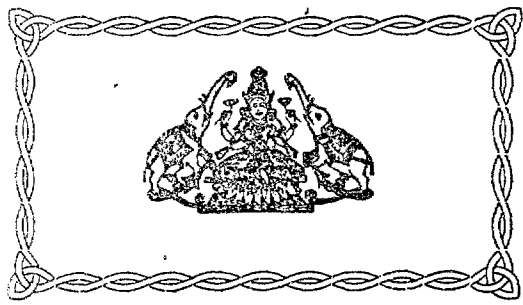
అంధ్రవాణి... అంధ్రవాణి... అంధ్రవాణి...

అంధ్రవాణి

అంధ్రవాణి... అంధ్రవాణి... అంధ్రవాణి...

కొంతకూడ వ్యయములు ఈ కార్యమున జేసినాడు.
ఈ మైనూరు దొరతనము ౩౦ రనుమతిచిరి.

వివరములు (ముద్రాణము)	
వింతలు—విశేషములు, పాఠశాలిక విషయములు	3
ఆంధ్రవాణి	4
శిశుసాహిత్యము గాథ	5
ప్రధానవ్యాసము	
స్వరాజ్యతత్త్వము	6
లిట్టు	7
విద్యా సామగ్రి సంస్థానము.	
విశేషతంత్రము	8-9
శిశుసాహిత్యము	10
ఇంగ్లీషు పాఠశాలములు	11-12
కోయిలబుత్తుల వ్యవసాయ కళాశాల	13
రాష్ట్ర విద్యములు	14
శిశుసాహిత్య విషయములు	15

ఆంధ్ర పత్రిక

1916 వ సం. జూలై నెల 19-వ తేది

బుధవారము.

స్వరాజ్య తత్త్వము.

విశ్వవికాసమునకు విశ్వంధరమైన చరాచరముల వికాసము మూలబీజము. విశ్వవికాసమునకై చరములు అచరములు పుట్టి పెరిగి విలయము నొందుచున్నవి. సృష్టియందును స్థితియందును లయమునందును దేశములకు, ప్రజలకు, భిన్నలక్షణములు పరిస్థుటములు. భౌతికసమీపములు, యువనలు, రోమములు విజృంభించి ఊడచిరి. వారి సామ్రాజ్యములు జగద్వ్యాప్తములై ఊడించినవి. విశ్వవికాసమునకు భౌతికసమీపముల నలనకొంత యువృత్తి గలిగింది. యువదులవలన కొంత మేలు చేకూరినది. రోమనులవలన కొంత ప్రయోజన మెర్పడినది. ఏజాతివలనను లోకమున కధికతమమైన లాభము గలిగినదొ ఐదమిద్దరుని నిర్ణయించుట యసంగతము, నిరుపయోగము. భౌతికసమీపముల విజ్ఞాన మొక యుగమునందు మహోపకారమును గావించియుండును. లోకమున కాజాతివలన లిపిలాభముగలిగి విజ్ఞానసంరక్షణము సాధ్యమైనది. యవనజాతి యూరపుఖండమునందు తత్త్వకరిజ్ఞానమును పాపించుటకు దోడ్పడినది. రోమనుజాతి యూరపునందు ధర్మ విజ్ఞానమును పాపించుటకు కుదరచరించినది. ఆజాతు లంతరించినను వారి సామ్రాజ్యములు నశించినను వారివిజ్ఞానము లోక కల్యాణమునకై భిన్న యుగములందు భిన్న రీతులను దోడ్పడినవి. సృష్ట్యాదియందును ప్రజలయందు ప్రత్యేకలక్షణము లుపలక్షితములు. లోకమునందు విజాతులు, క్షేణజాతులు, పింగళజాతులు, నల్లజాతులు మొదలగు విభేదములను గలిగియున్నవి. ఇట్లు జాతియందును ఆంగ్లసాక్షులు, ట్యూటలు, సిలు, స్లావులు, కెల్టలు, లాటినులు మొదలగు విభేదములు గలవు. వర్తమాన మహాసంగ్రామము

నకు మూలబీజము ప్రబలమైన జాతీయమాత్మర్యమని ప్రాజ్ఞులు పలుకుచున్నారు. జర్మను తత్త్వజ్ఞులు బ్రీష్టిచేసిన సిద్ధాంతములు గర్హ్యములని యూరపు రాజ్యతంత్రజ్ఞు లైకకంఠ్యముగ ఖండించుచున్నారు బ్రీష్టిమతము ననుసరించి జాతులందు జర్మనులది ఉత్తమజాతి. మానవులందు జర్మనులు తమ పురుషులు. లోకము ఉత్తమజాతులకు ఉత్తమ పురుషులకు ఉపభోగార్థమై నిర్మితము. ఈసిద్ధాంతమును నమ్ముచు జర్మనులు సర్వసంహారమునకు ఉపక్రమించిరి. ఈసిద్ధాంతము లోకవికాసమునకు ప్రతికూలమని లోక చరిత్రవలన విదితమగు చున్నది. లోక వికాసమున కొక జర్మను జాతి చాలియున్న సర్వేశ్వరు డిన్ని జాతులను సృష్టించి యుండునా? సృష్టించిన జాతులు విలయము నొందవా? విలయము నొందకపోయినవికీసించునా? అహంభావ ప్రేరితులైన మనుజుల ప్రయత్నములకతీతమైన మహాశక్తి లోకపరికల్పనలను శాసించుచున్నదని తత్త్వజ్ఞులు నిర్ణయించుచున్నారు. తత్త్వజ్ఞుల నిర్ణయములు అగ్రస్తుతములు, అప్రత్యక్షములు గావచ్చును. వ్యజాతీయ సంరక్షణమునకును వ్యజాతీయ వికాసమునకును సంప్రాప్తమైన దారుణాలైన సంగ్రామ మహాయజ్ఞము ప్రత్యక్షముగ నున్నది. ఒక మూల మడిగి యున్న సర్వయో న్యతంత్రమును సంరక్షించుటకై సంగ్రామ మహాయజ్ఞమునకు ఆంగ్లసామ్రాజ్యము బ్రహ్మాత్మమును వహించుచున్నది. స్వల్పరాజ్యస్వాతంత్ర్యసంరక్షణమునకై బ్రహ్మాత్మమును వహించిన బ్రిటీషు ప్రజలు విజ్ఞాన భరితమైన భారతసామ్రాజ్య వికాసమునకై బ్రహ్మాత్మమును వహించుట పరమ ధర్మానుకూలము, సామ్రాజ్యమునకు ఊనుకరము, లోకకల్యాణమున కనుకూలము.

ఆత్మ వికాసమునకు వ్యక్తులగువలె జాతులందును ఆత్మ విశ్వాసము ప్రాణము. ఆత్మ విశ్వాసము ప్రబోధమువలన గలుగుచున్నది. వ్యక్తియందు ప్రబోధ ముదయించినపుడు నూతన దశ యుద్భవించును. సదసద్వివేకము గలుగుచు ఆత్మ వికాసమునకై ఆవ్యక్తప్రకృతినిసన్నిహితములై ప్రయత్నించును. మరుకార సుర్వశును. తన సుహృత్త్వమును గ్రహించును. తుచ్ఛములైన స్వల్ప విషయములను నిరసించును. మరుకారము ప్రపంచ కరిణాచుమునకై వినియోగపడును. ఆత్మ విశ్వాసములేని మానవులకు వికాసము సుర్లభము. ప్రబోధ మగవ్యము. ఆత్మ వికాసమునకు స్వాతంత్ర్యము నోపానము. ఆజన్మాతము. పరతంత్రబద్ధుడైన మానవుడు పర సహాయము నపేక్షించుచుండును గాని స్వతంత్ర స్థితిని బడయు నేరడు. ఆత్మ విశ్వాసము బ్రహ్మాండమైన ఆత్మ శారవమును వికసింప జేయుచున్నది. ఆత్మ శారవము వ్యక్తియందును కుటుంబమునందును కులమునందును జాతియందును ప్రక్షిప్తములైన గుణములను వికసింప జేయుచున్నది ఆత్మ శారవము గలిగిన పురుష సకలమును నూతనాకృతిని దాల్చును. దేశ చరిత్రము పవిత్రమగును. పూర్వులు పూజ్యులగుదురు. జాతీయ నుగుణములు దృశ్యములగును. మాతృ భోజము స్వర్గముగును. ఆత్మ శారవమునకు సారతంత్ర్యము అనుకూలము కాదు. స్వాతంత్ర్యమే ఉత్తేజకము ఈ ఉత్తేజకము నెడవించుటకే స్వపరిపాలన ప్రసాదించ బడవలెను.

వ్యవసాయ సమావేశము

కోయిలబుత్తుల వ్యవసాయ కళాశాలకు సంబంధించిన విద్యార్థి సంఘమువారు ఆరవ వ్యవసాయక సమావేశమును పదునారు పదునేడవ తేదీలను జరిపిరి మొదటిదినము గార్జను ప్రేజరు గారును రెండవదినము గా బల్లెగారును అధ్యక్షత వహించిరి.

* * *

ప్రేజరుగారు చేసిన యుపన్యాసము చక్కగా కార్య పరత్వమును చాటుచున్నది. మన రైతులకు ఆయన ఒక్క విషయమును చక్కని హితబోధ యొనర్చినారు. కలపటమునుండి వస్తువులను సంరక్షించవలెనట. నూనెగింజలు, వెత్తి, నీలి మూటి విషయమును ప్రేజరుగారు ప్రశంసించిరి.

* * *

కలపటమున కంతటికిని, అంతటికిని అననల విశేషభాగమునకు, రైతు జవాబుదారీ కాదు. వ్యాపారస్థుడు కలపటము చేసిన సత డేయి చేయగలడు. దానిని కూడ రైతు సాధ్యమైంతవరకు కాచుకొనవలసినదని ప్రేజరుగారి అభిప్రాయము. ఇందుకు మార్గము లేకపోలేదు. మంచి వ్యాపారస్థులకు అమ్ముట ఒక కద్దతి. ఇది ఎల్లప్పుడు సాధ్యము గాదు. మంచి వ్యాపారస్థు డెవడో దుర్మార్గు డెవడో రైతు కనిపెట్టుట యెట్లు? రెండవ కద్దతిని ప్రేజరుగారు నిరూపించినారు సాధ్యమైనంత వరకు రైతులు వస్తువును తామ సర్వస్వముచేయవలసినదనివారు. అనగా మధ్యవర్తులకు ఎడమియారా దనుట. ఇది చక్కనిబోధ పరకతి సంఘము లేర్పరచుకొని పనిచేసిన యెడల అన్ని పనులు రైతులే చేయించవచ్చును. మధ్యవర్తుల లాభమును మామముచేసి తా మెక్కువ లాభమును పొందవచ్చును.

* * *

కలపటము మరియొక రీతిని గూడ కలుగుచున్నది. రైతువీ తనము లుపయోగించుటగానె చెడు బీజము వడుచున్నది. దానిని రైతు కాచుకొనవలెను. పొరబాటు పద్ధతు లవలంబించినను నష్టమే వచ్చుచున్నది. వేరుశనగల పంట వేయవరకు మూట యని భూమికి తెరిపి యియ్యక దానినే మీదమీద నండించుచుండురట! ఒక్క బడుగుకు భీమబడుడొడ నైనపుట్టునా? కాబట్టి రైతు విత్తనమువేయుటలోను వ్యవసాయ పద్ధతు లలోను జాగ్రత్త పడవలెను.

* * *

ప్రేజరుగారు కలపటమువలన కలుగుచున్న దని వర్ణించినవస్తువు గమనించదగియున్నది వేరుశనగకాయలను తడిపి దుడ్డుకొల్పినో గొట్టి విత్తుతీయుట ఆచారము. అట్లు తీయుటలో తడి యుండిపోయి గింజలలోని నూనె గుణము చెడి పోవుచున్నది. కాబట్టి అట్టి కాయను ఎగుమతి కొరకు కొనినప్పుడు ప్రత్యేకము తాము ఎంకబోయించుచున్నారట; గరిగర ఎంకినకాయలు యంత్రములో బోసి పొట్టు తీసినచో ఈవేధ యుండదు తడి గింజలు 31 రూపాయలవంతునను మంచి గింజలు 37 రూపాయలవంతునను ప్రేజరు గారు కొనివారట! అనగా చక్కగా పనిచేసిన యెడల రైతుకు నూటికి 20 రూపాయలు ఎక్కువ ఫలావచ్చునట! ఇట్లుటికి మన రాజధాని నుండి 4 కోట్ల నెలగల వేరుశనగగింజలు ఎగుమతియగుచున్నవి. ఇందులో కోటిరూపాయల సరకు యంత్రములలో సిద్ధమగుచున్నది. తక్కిన మూడు కోట్ల సరకు సాధారణ పద్ధతిని తయారగుచున్నది. దీనికిని అభివృద్ధి మార్గమే అవలంబించు నెడల మన రైతులకు సంవత్సరమునకు అరువది లక్షల రూపాయ లెక్కువ ఆదా

యము రాగలదు. ఇది స్వల్పదాయ మని ఎవ్వరైనను ననగలరా?

* * * *

అధ్యక్షుని ఉపన్యాసమునకు తరువాత మరి కొన్ని ఉపన్యాసములు జరిగినవి. అందులో మన విశ్వవిద్యాలయానికి కండితులు గిల్బర్టు స్టేటరు గారు చేసిన యుపన్యాసము బిక్క-కారణముచేత మిక్కిలి ప్రముఖము.

* * *

స్టేటరుగారు హైందవ ప్రభుత్వమువారు వలంబించిన ఆర్థికపద్ధతిని ఖండించిరి. 'ఆర్థికస్థితిపోయిన దారిని వదిలిపెట్టటం ఉత్తము' అను మతము ఆంగ్లభూమిలో నంగీకృతమై ఇండియా కార్యాలయమున జొరబడినది. ఇది పొరబాటు! ప్రభుత్వమువారి జోక్యము ఎచ్చట అవసరమో ఎచ్చట నది కీడునకంటే మేలు ఎక్కువగా చేయునో అచ్చట ప్రభుత్వమువారు జోక్యము పుచ్చుకొనక తప్పదు! నేడు పారిశ్రామికస్థితి అనేక సమస్యలతో పోరాడిన దగుచున్నది! ప్రభుత్వమువారును ప్రజలును ఒక పరకతి సంఘముగోని సభ్యుల వంటి వారు. అందులో ప్రభుత్వమువారు కార్యనిర్వాహకులు. ఇది స్టేటరుగారి ధోరణి.

* * * *

ఈ ధోరణికి హైందవభూమి స్టేటరుగారికి కృతజ్ఞమై యుండు ననుటకు సందేహము లేదు. వారు హైందవుల కోరికలను బలపరచును గూడ బలపరచినారు. హైందవాభిప్రాయము మొత్తముగాను సంపూర్ణముగాను సరియైన దారియందే యున్నదట! కద్యకుగాను, -ముఖ్యముగా పారిశ్రామికవిద్యకుగా సరియే స్టేటరుగారి భావము - ప్రభుత్వమువారు ఎక్కువ అనుకూలములు చేయవలసి యున్నారట! రాకపోకల సౌకర్యము పెంచవలసి యున్నారట! వ్యవసాయమును పరిశ్రమలను పోషించవలసి యున్నారట! ఈ విషయములు ప్రభుత్వమువారు చక్కగా నవగతియై చేసికొనవలెనట!

* * * *

స్టేటరుగారు ప్రజలకును పితృభాగ చేయక పోలేద. హైందవులు వన్నె లిచ్చుటకు వెనుదీయదురట! ప్రభుత్వమువారికి ఎంత తక్కువ వన్నె ఇయ్యవచ్చునో అంతే ఇయ్య నాలోచింతురట! ప్రభుత్వమువారికి మరియొక అణాయిచ్చినచో ఇంకొక రూపాయ లాభము దేశమునకు కలుగు నెడల వన్నె హెచ్చించకొనుటకు వెనుదీయరాదట!

* * * *

నిజము నిజము. అలా పన్నుచే రూపాయ లాభము కలుగునెడల హైందవులు వెనుదీయక వెనుదీయరు. గోకలే మహాశయుడు నిర్బంధోదిత విద్యా శాసనము తలపెట్టినప్పుడు ప్రత్యేకముగా ప్రజలను పన్నుల సంగింపజేయ సమకల్పెను. ప్రజలారని తెనురాడలేదు. ఎనుగాడివారు ప్రభుత్వమువారే. కాబట్టి స్టేటరుగారు ఈ విషయము నను ప్రభుత్వమునే ప్రబోధించవలసి యున్నారు.

* * *

పన్ను హెచ్చు ఇచ్చిన నేడు దానికి వట్టుగతిని స్టేటరుగారు రొక వర్ణాయ మాలోచించిన బాగుండును. సైనిక వ్యయము హెచ్చించుటకైన నది యుపయోగపడును. పోగోద్యోగులలో ఉత్తముల జీతములు పెంచుటకైనను తోడగును. కొత్త అధికారములు నిర్మించి పండితు లనిపించుకొను వారి కడుపుచించుటకైన సహాయపడును. ఏది కావలసిన ఏ ఇటుకరాయి కంట్రాక్టరువాత ఎదుటకో సిద్ధముగను. ప్రబోధయోగము దగ్గరకు

మాత్రము రాజులను. ఇది యధికారవర్గము వారి ప్రాబల్యమునలనిపింపును. వారి యపూర్వ 'తని' 'పూర్వ' పద్ధతుల వర్తననానము.

* * *

స్టేటరు గారు నూతనదృష్టిపథమునుండి మన ఆర్థిక స్థితిని విమర్శించినట్లే అధికారవర్గమువారును విమర్శించుకాలము వచ్చువరకు మోక్షముచూపు మేరదూరమునకైన రాదు. అధికారవర్గమువారిని బిప్పించుటకు స్టేటరుగారి విధి. అయిన ఎంతఫలము గలుగునో మేము చెప్పజాలము. అధికారవర్గము వారి ప్రాబల్యము తరిగి ప్రజాభిప్రాయప్రాబల్యము రాజ్యాంగమున పెరిగిన యెడల స్టేటరుగారు వర్ణించిన పరకతి సంఘభావము పాలిత పాలకులలో నుదయించుననుటకు సందేహములేదు. అనగా స్వపరిపాలనయే ప్రస్తుతలోపములకు మందు. స్టేటరు గారి దృష్టి ఇతరకారణములచే నూరనియెడల వారి సిద్ధాంతమునకు గాకమానదు. ఈ సిద్ధాంతమునకు గాకయే అధికారవర్గపువృద్ధిని మార్చరా ఆకాపంక్షితులలో వారంగిగణ్యులు కాగలరు. మాత్రము గాక.

వంగయువకులు - నిర్బంధక వర్తనల నిర్ధానము.

వంగదేశమునందు మాత్రము దోచుకుపోవారు విద్యార్థుల నిర్బంధక వర్తనల నివాసములుకు వృద్ధిని తెందున్నది. ఇంతవరకు 191 యంతులు వరవాసస్థల కిత్తుకు పాత్రులైన తెలియుచున్నది. కెత్తాపాత్రులైన గూఢకులందరును దోషిడిగాండ్రి రాజద్రోహులూ మాంత్తులూ నిర్ణయించుట ప్రజలకు సాధ్యముగాదు. ఆరహస్యము గుప్తకాధి కారులకును పాలకులకును తెలిసి యుండును. యవకులు చేసిన నేరములను దొంగపక వారలకు కిత్తు పాలుచేయుట వలన వారలకు జ్ఞానము వచ్చుట కష్టసాధ్యము. మీదు మిక్కిలి యనూరు గలుగుచున్నది. ప్రజలఖండేముల కనికారములు గలుగుచున్నవి. యవకుల జీవితములు పాడయి న్నవి. విద్య చెడుచున్నది కొందరి ఆరోగ్యము చెడుచున్నది. కొందరికి ప్రాజోషద్రవ్యము గలుగుచున్నది. దేశకాలి కీపరస్థుల ప్రవాసము ఆవరణకు సమీపము పాలకు లింగ్గము నవలంబించుచున్నారట నిజము. లేకన్న కార్యకర్తలు ప్రభుత్వపటి అవాగధావనమిచ్చు డిమాండ్లను నామోదించి యుండకు ఈయువకులందు కొందరైనను నిరపరాధులుండగలరు. అపరాధుల కిత్తుకై యొక నిరపరాధుని జీవితమెనకు పాడగుట ధర్మమధర్మము ఇటీవల వర్తనలవాద కిత్తుకు పాలన నుకేళ చంద్రభాగోదారి చరిత్రము ఈ వాద గాక తెలుపుచున్నది. అయ్యుండును నెలదినములు కాశా గాండుచుబడిన తనవారలకు ధర్మకవాలి నివాస స్థలమని తెలుపబడినది. నెలదినములలోను వారికి భోజనసౌకర్యము లేదు ఆరోగ్యము చెడినది. క్షయరోగముచూప తీర్చిదివరి. కాక అధికారులు తమ ప్రతికారములను గల్పించుకుంటు సంతాపకరము. ఇట్టికిత్తులకు పాలకులన్న వారు సామాన్యముగ భగద్రోహులు - చందెట్టులయలకు చెందినవారలు. వారలకు తమ సౌకర్యములు లేకవును వ్యాధిగ్రస్తులు గారయ్యును. పాలకుల కీడుతీరి చున్నటు దుర్లభ మైవపుకు వరస్థల నివాసులకు తమ సౌకర్యములను గల్పించుట పాలకులకు ధర్మము. వంగదేశమునందు విప్లవమెత్తుకుపోవునో కాంతి యెత్తుకు స్థాపితమగునో తెలియవచ్చును.

మైసూరు రివిన్యూసరిపాలనము - 1914 15

మైసూరు సంస్థానము ప్రజాప్రాజాపత్యముకు పరిపాలనము నందు గల్పించుటకై ప్రయత్నములు చేయుచున్నది సంస్థానపు రివిన్యూలకుల దెలియుచున్నది. రివిన్యూ రిపోర్టుకు జూచినపు డీక్రొందించిన యుక్తులు గోచరములు. 1914-15 సం నందు ఆదాయము రూ. 1,19,20,077 రూప్యములైనను వసూలు రూ. 1,06,82,969 రూప్యములు. రూ. 12,58,108 రూ. బడుట వంతప్రతిఫలముగాను, సంస్థానమునందలి గ్రామపరిపాలనమునందు ప్రజలకు స్యాత్యంత్యమును గలుగజేయుటకై పాలకులు తీవ్రములను గ్రామపరిపాలనము నీటివనకులను ప్రజల స్యాధికముజేయుట భావిస్తాదికి కుభలక్షములు గతపం వత్సరమునందు 48 తీవ్రపంచాయతీలు పరిచేయించున్నవి. గతపంచత్తరమునందు 895 చెడ్డచెరువులు 558 చిన్న చెరువులు రూ. 1,89,249 రూ. 92,158 రూప్యముచేసి మరమ్మతుచేయబడినవి. అందుకై రయిము రూ. 81,000 రూప్యములు ధరించిరి. గతపంచత్తరమునందు గామీభూమివృద్ధికై 7745 పంఘములు గలవు. 13,860 మరమ్మతులను జేసినవి. గ్రామపంఘములు గ్రామోపయోగములైన కార్యములను జేయుటకై రూ. 1,78,000 రూప్యముచేయించున్నవి. అందు రూ. 94,000 వసూ

లుగానున్నవి. నీటివనవృద్ధికై రూ. 1,18,970 రూప్యముచేసి 788 బావులు కట్టించబడినవి. గ్రామపరిపాలనయందు వందా యతులను స్థాపించుటకై ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవి. ఇట్టి ప్రయత్నములు మన పరిపాలనమునందు జరుగుట కెంతకాలము కట్టుకో ఎవరు చెప్పగలరు.

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయము - ఆంధ్రము.

మైసూరు విశ్వవిద్యాలయ విద్యార్థులను గురించి యోచించుటకై నియమితమైన యువసంఘ సభ్యులు నివేదికను పాలకులకు సమర్పించిరి. ఉపసంఘమున నియమితులైన సభ్యులందరు వరసింగరావుగారు తేంకట కృష్ణయ్యగారు భేదాభిప్రాయమును సమర్పించిరి. ఈ సభ్యుల చిత్తమునందు మైసూరు సంస్థానము కన్నడమునకై పుట్టింది. విద్యార్థులందరును ఏజాతి వారైనను ఏ భాషను మాటలాడువారైనను నిర్బంధము కన్నడము నభ్యసించవలయును. కన్నడభాష నభ్యసించనివారలకు మైసూరు విశ్వవిద్యాలయ మాత్రమోగపడనూడదు. ఈ సంకుచితభావము విశ్వవిద్యాలయ వికాసమునకు ప్రతిబంధక మగు నని వారికి గోచరింపకుండుట సంతాపకరము. మైసూరు విశ్వవిద్యాలయమునందు విద్య నభ్యసించుటకై ఇతర స్థానముల నండి విద్యార్థులు రాదలచినవారి కతిలేమి అగును? మహమ్మదీయులను కన్నడము చదువుచుని నిర్బంధించుట సమంజసమా? ధర్మమా? జర్మనులు బలవంతముగ జర్మనుభాషను పోలుల కోట జోషించున గలిగింపుము అగోచిభాగ్యతముగదా! ఆంగ్ల విశ్వవిద్యాలయములందు వరదేశ భాషలను నేర్పటం వరసింగరావు గారెవరగా? మైసూరునందు జరిగెడి విద్యార్థులు ఇతర ప్రదేశములకు బోయినపుడు వారికన్నడ మాత్రమోగపడునా? ఎవరి మాతృభాషవై వారికి ప్రేమ యుండును. వరసింగరావుగారికి కన్నడభాష కట్టుకల యభిమానమై ఇతరులకు వారిమాతృభాష కట్టుకలను నెరిపింపింపరావుగారు గృహించవలసి యుండును. కాననభయందు ప్రాంతభాషలను విశ్వవిద్యాలయమునందు నేర్పుట యుచితమని భావించుచున్న గారు చేసినవాదమును సభ్యులం గీకరించి నందులకు సంతకము గల్గుచున్నది. మైసూరు మహారాజుగారు రాంధ్రుల కృతజ్ఞతకు బాటులు.

అయిరాండు స్వరాజ్యము.

ఆస్మిక్తుకుండు సత్తాను ఈమహమ్మదయును స్వయంపరుడుని చెప్పెడు: అయిరాండునందు వెంటనే స్వరాజ్యము స్థాపించబడును. ప్రస్తుతము పార్లమెంటు నందుగల అయిరాండును సభ్యులను సభ్యులుగజూండును. డెల్లి నందు ఆస్మిక్తుకుండు స్థాపించబడును. ఆన ఆస్మిక్తుకు నుండేలమును స్వరాజ్యమునందు లేరవు. ప్రెస్టును, పోకాడశము మొదలగు విషయములు సామ్రాజ్యాధి కారాధీశులు నందుంచును. పార్లమెంటు అంగీకరించిన కానన యుద్ధ యుద్ధాంతికాలమును తదనంతర మొక సంవత్సరమును వాడుకయందుంచును. పార్లమెంటు నందు కాననము నిర్మితముగా నున్నపుడు లాండ్సుడోకు వ్యభువు నూచించినటులు కొన్నిమార్పులు గలుగవచ్చును. కాని అయిరాండు స్వరాజ్యనాక నావాక్యమును జేయుచుదనుట స్పష్టము. ఆస్మిక్తుకు మహాశయుడు ప్రార్థించినటులు భేదాభిప్రాయముగలవారు విభేదములను మరచి ఏకంతర్యముగ స్వరాజ్యమును అయిరాండునకు వ్యసించి వారి కృతజ్ఞతకు పాత్రులయ్యెదమగాత! మన దేశమునకీటి వరదాక మెత్తుకు సంపూర్ణముగాగలదో ఎవరు జోష్యము చెప్పగలరు! కాని యుదారభావ ప్రేరేపకులైన ద్విటిపు వ్యజలు తలచినపుడు అసంభవము సంభవము గాగలవు.

యుద్ధకాలము.

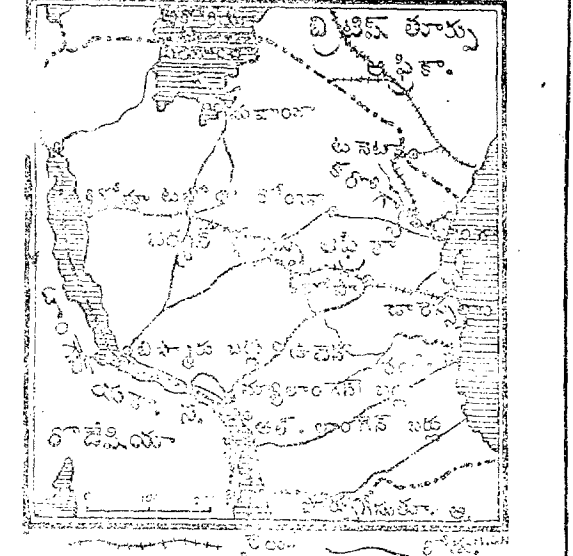
యుద్ధారంభమునందు కెచెనకు ప్రభువు యుద్ధము మూడు వందవత్సరములు జరుగునని చెప్పిన సంగతి అొక ప్రసిద్ధము. శంకర సంవత్సరమునందు ఇంకొక యేటితో యుద్ధము ముగియునని అస్త్రేలియుడు రాజనీతిజ్ఞులతో చెప్పియుంటుంటి కలదు. ఆయన మరణమునకు పూర్వము కొన్ని దినముల కిందటను ఇట్టి అభిప్రాయమును గలిగి యున్నాడని ఈ క్రింది సంభాషణమువలన దెలియుచున్నది. విచిత్ర! వస్తువులకు వికృతి యుంచెడి ఒక దుకాణమునకు పోయి వారివెల నడిగెను. దుకాణదారుడు కెచెనకు వ్యభువును బాగుగ తెలియుండెను. కోరిన వస్తువుల కధికమైన వెలను చెప్పెను. వస్తుకాలము ఆధికమైన వెలకు గారణమని చెప్పెను. "మాకు వెలలలో కష్టకాలపు బాధ కొంత తగ్గును." అని కెచెనకు ప్రభువు పతకెను. కెచెనకు వ్యభువు స్థూలదేహముతోనై మాతృదేహముతోనై మిక్కిలిమందలి విజయమునకై వారి కిక్కి నామృతములను పానయొగించెడి: గాత!

ఒక విచిత్రమయిన మునిసిపాలిటీ

కూనూరు నీలగిరికొండలతో గలదు. పాశ్చాత్యులకు నిలయును. వారే జనసంఖ్యలో హెచ్చుభాగము. అట్టికూనూరు పోలీసుల మేము కట్టబాపాలవా సంఘము అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనవలె, ఏమిటా సముకల్పము నిజమింక కలసింది అని ప్రభుత్వమువారికి కోరికయిందట బహు విచిత్రముగా దోచుచున్నది. పాశ్చాత్యులలో ఒకపట్టణము నయినను పాలించలేనంత వ్యవస్థలవారితో కలిపిపోయినా? లేక వారి వ్యవస్థలవారే వ్యవస్థలవారే సమంతము నడుపుటకు నిజమేనంత యితర తొందరపడవలసిన గొట్టుకొనుచున్నారా? ఎట్లుచినా ఇందినను మీ ప్రభుత్వము నరికలేదని నిర్ణయముగా జెప్పవచ్చును. ఇతర మునిసిపాలిటీలలోని కట్టలనుబట్టి హైందవులు వ్యవస్థలవారేననుకుని పనికిరాని పరిహాసించుచుండు ఆంగ్లేయ హైందవప్రతికూల ఈకూనూరు పురపాలకాధికారుల నిజమే ప్రభుత్వమువారికి ఎట్టి న్యాయభాగమునో చూడకలసియున్నది. అధ్యక్షుని ఎన్నుకొనునది కారణము నీసినియును లేదనియు యజ్ఞక్రమని తోచిపో సముకల్పమునే ప్రభుత్వముగా వారెన్నుకొనవలసినను చెన్నపురి ప్రభుత్వమువారు తెలిసికొన్నారు.

శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు. శ్రీయుత కట్టమంచి రామలింగారెడ్డిగారు మైసూరులోని మహారాజాగారి కళాశాలాధ్యక్షులుగా నియమింపబడినారు. ఇది యాంధ్రప్రదేశ్మునకు మూర్త. విశ్వవిద్యాలయ సంస్థమునకు ఇడ్డిగారికి కలిగిన యభ్యాసమును ఈ విధముగా మైసూరు ప్రభుత్వమువారు సర్దివారని తెలుపవలసి యున్నది. మైసూరు మహారాజాగారి కళాశాల మొదటితరగతి కళ్యాణాల ఇదివరకు మొదటి తరగతి కళాశాలలకు హైందవాధ్యక్షులను నియమించు చారము మిక్కిలి అపమముగా నుండుచు వచ్చినది. ఇట్టి సరిస్థితిలో మైసూరు ప్రభుత్వమువారు ఆంధ్రుల కేవలమిచ్చి యుండుటకు మిక్కిలి చురుకైనందువలనను. రెడ్డిగారికి మా యభివృద్ధికి సంబంధమున్నది.

ఆఫీసర్ రంగము. కూనూరు ఆఫీసరులకు జర్మనల బలము ఇంకను నిలిచియున్నది. ఆ పలకరాజ్యము నాకొనియకొనుటకై బ్రిటిషు సేనాధ్యక్షుడు స్కట్టు ప్రయత్నములను జేయుచున్నాడు. టాంగా ఆనుకట్టలను స్వాధీనమైనది. దక్షిణమునందలి కొండలనుండియును వైద్యములు భరించేందుచున్నది. పోర్చుగీసు వైద్యులు కూనూరు ఆఫీసరుల కయింగాను కట్టకొని జర్మనలకు వెళుకట చూపుచున్నది.

టాంగా సేనాధ్యక్షునితోనందు సహద్రోహమునకున్నది. కొండపట్టణమునుండి జర్మన సేనలు చెల్లించెదరుగా నెట్టియ రంబులను పొందెమునకు పోరాడుచున్నట్లు 10 జనముల కొందరు తెలియజేయుచున్నది. కార్మి జిల్లాకు జరగజుట్టుగాని సేనలు స్వాధీనము చేసికొనినట్లును ప్రాదేశీయమునకు కలసిపోయి పోవు ప్రధానమార్గమునందున్న ఉదేవాను స్వాధీనము చేసికొనినట్లు తెలియుచున్నది.

దక్షిణాఫ్రికా ఆస్ట్రేలియాముంత్రి దక్షిణాఫ్రికాకు వెళ్లుట. లండను, జూలై 18. — పూర్వము గాత కేపుటవును బ్రియంఫాం మెరు కింబర్లేడుకెల్లి యువ్యవించిరి. జనరలు పోధాగారు జర్మను తూర్పు ఆఫ్రికాలో నున్నందున పూర్వము గాతని కలిగిపోవలసినదని, చూచు గాత ఆస్ట్రేలియాకు వెళ్లెడిది.

బరోపా మహా సంగ్రామము

ట్రోన్సు అడవిలో వెస్తుకెంటు సేన—అద్భుత కథనము.

ద్యూచిలాండు నౌకమరలివచ్చుట—అమెరికాలో ఆంగ్లేజనము. బర్మనల లేఖలు దొరకుట—క్రొత్త సంగతులు తెలియుట. కేసు మెంటు ఆఫీసుకు ఆఫీసుకొర్రువారు కొట్టివేయుట.

[రైటు రు ఏ జ స్పీ.]

ఇంగ్లాండు శలవులను నిలిపివేయుట. లండను, జూలై 18. — యుద్ధము ముగియుటకును సెలవులనువహించు కొనకుండుటకు లండను ప్రభుత్వసంఘముల వారు తీర్మానించెరి.

ఈటను ప్రధానో పాధ్యాయుడు. లండను, జూలై 18. — దిక్షరేకు సిరిజు అలింగును గారి పోధానో పాధ్యాయునిగా నియోజించిరి.

బర్మెండు దేశీయులకు 1174 నుండి ఖైదీలను నడలుట. లండను, జూలై 18. — బర్మెండులో తమకు సంబంధము లేదని భావించు పరమచౌవిస 1174 నుండి విడుదలచేసిరి.

కేసు మెంటు విచారణ. లండను, జూలై 18. — జేకములో నున్న విజేతము తోడున్న రాజుగారి విశోధకులతో సంబంధము కలిగియుండుటయే రాజద్రోహమునకునని ఆఫీసు కొర్రువారు నిశ్చయించిరి. కాన ముద్దాయి నుకు కేసు మెంటును గాని అటారిని జనరలు గానిగాని వారు పిలువకయే తీర్పుకెప్పి ఆఫీసును ప్రోసిజేసిరి. ఈ కేసు పార్లమెంటు ప్రభుత్వసభకు వెళ్లునని తోచుచున్నది.

పరాసు సేనల ప్రకటనము. పారిసు, జూలై 18. — యూరపునదికికడదైనైపున సో విల్లియం ఫిరంగి సేనాధ్యక్షు జలుగుచున్నది. పోర్చుగీసువారు మేము 200 మంది ఖైదీలను కట్టుకొంటిమి. ఇతర స్థానములందు విశేషము లేదు. జాతీయ వివరతముగానున్నది.

హాలండులో భోజనపదార్థములు విడుదలగుట. ఆంక్షర్దాము, జూలై 17. — 150000 మంది పరివారి పోలిసిపులు సమాజేతమై భోజన పదార్థములను దొరతనము వారు సరఫరాచేయవలయునని వారిలో చెప్పకొనుటకు తీర్మానించిరి. పరాసు సేనల ప్రకటనము. పారిసు, జూలై 18. — అధికారు లిటుల తెలిసిరి. బ్రియాస్సు లామెయ సాకెట్టుకు నడుమ జర్మనులు రాత్రికి కేతలపడిరి. వారిలో చాల మంది హతులైరి. లామెయ సాకెట్టివారు కట్టుకొన బాగుకాదు. కేతుప్రెగులు పొక్కులాడి బయటకు తూర్పు భాగమునకు వచ్చిరి. ఆపట పోరు తీవ్రముగ జరుగుచున్నది. 80వ నుట్టయుద్ధ కేతువులు తలపడి యోడిరి. లాసాబి సెయంటి ఫిసి ప్లూయోయెద్ద కేతువులు తలపడుచుండి. లాలాఫీషే వ్యాయలయెద్ద ఫిరంగులు కాల్చబడెను.

అంగ్లవిజయములు. నర్ డెగ్లన్ హేగ్ గారి రిపోర్టు. లండను, జూలై 17. — ఈయధ్యక్షులు ప్రకటించబడిన పోరుమునందు నర్ డెగ్లన్ హేగ్ గారి రిపోర్టు చేసిరి. బెజుంటిక్ లా వెజింటోకు వాయుభాగమున 1500 గజముల పొడవుగల జర్మనుల రెండవ రక్షితస్థానమును ముట్టడించి స్వాధీనపఱచుకొంటిమి. లాంగవాలకు తూర్పున బలవంతమైన వాటర్ ఫారము అను ప్రదేశమును కట్టుకొని మన స్థానమును వృద్ధిచేసితిమి. ఓవిల్లక్సులాబానెల్లందు మన కివైద్యపు ఎడమభాగమున కొమ్మియుద్ధము తీవ్రముగా జరిగినది. ఆచటమేము కొన్ని స్థానములను వశపఱచుకొని కార్యముతో పోరాడుచున్నవారిని హతశేషములను 124 మంది ఖైదీలనుగాకట్టుకొంటిమి ఓవిల్లక్సులాబానెల్ల గ్రామములపూర్తిగా మనవశమైనది.

ముతో పోరాడుచున్నవారిని హతశేషములను 124 మంది ఖైదీలనుగాకట్టుకొంటిమి ఓవిల్లక్సులాబానెల్ల గ్రామములపూర్తిగా మనవశమైనది. కేతుప్రెగులు పోర్చుగీసువారు వివరములను కలిగినవారి తెలియజేయుచు బరేయకు ప్రెగులను పీకికొనిరావలయునని వివరించుచు జెప్పబడినది. “నైనిబులందఱును అలసిపోయి యున్నందున ముట్టడికాలమున నుందంజ జేయువారలేరు. ఈ కటాలమునందు పనికి నచ్చువారు 1 ముఖ్యోద్యోగియును 12 గురు ప్రెగులను మాత్రమే కలర.” యొక కాగితమునందు వ్రాయబడి యుండెను. ఇంకొక వానియుండు కేతువుల అగ్నిగర్భమునందు చునవైకుల బలముడిగినది. నీకింకొకటి విశ్రాంతినిచ్చుట కేర్పాటుచేసి క్రొత్తటాలము నిచ్చుటనుచుటకు పార్లమెంటు “అరె వ్రాయబడియుండెను. 18వ బనేయకు పదాధికము వారికి వ్రాయబడినది. ఇంకొక కాగితమునందు “ఇచ్చటనున్న టూలములకు ముగురు ప్రెగుల ముఖ్యోద్యోగులును, 19 మంది ప్రెగులను మాత్రమే కల” రు తెల్పుబడి యున్నది.

అంగ్లవిజయము. లండను, జూలై 17. — గ్లూరాత్రి నర్ డెగ్లన్ హేగ్ గారిట్లు ప్రకటించిరి. వివిధరాయులేక నుండుచున్న వర్షమున, పొగడుండుచు మాత్రమున్నములను కొంతభయంతరము గలుగజేసెను. ఇది తప్ప చెప్పదగిన విశేషములేదు. తేవు మనస్థానములయొద్ద జరిగిన వల్లయుద్ధములను 189 నుండి ఉద్యోగులు 10779 మంది నైనిబులు, 17 పెద్దఫిరంగులను 87 యుద్ధఫిరంగులను ముండుకుండుచు మనవశమైనది 17 పెద్ద ఫిరంగులలో 8 అంగుళముల ఫిరంగులు 5 వ, 6 అంగుళముల హాటిట్టులను 8 ను, 6 అంగుళముల సామాన్య ఫింగులు 4-ను, 5 ఇతర ఫిరంగులను గలవు. 80 కందకపురుషులను 66 చిన్న ఫిరంగులనుగూడ మేము స్వాధీనము చేసికొంటిమి ఇవిగాక కేతువులు వదలి వెట్టివెళ్లిన ఫిరంగులను వారు నాశనముచేసి వెళ్లిన ఫిరంగులు నెన్నియో కలవు.

ట్రోన్సు అడవి యుద్ధము వెస్తుకెంటు పటాలమువారి కార్యము. లండను, జూలై 18. — ట్రోన్సు అడవి యుద్ధమునందు వెస్తుకెంటు పటాలమునందు 100 మంది సెంకులే కలరు. వారికి బదులు ఇంకొక పటాలమును బుషివ జెనక వారు తిరిగి వచ్చిరి. వారు 80 మంది ఖైదీలను గూడ తీసికొని వచ్చిరి వారిని గూర్చి “ఇకోడిసాన్” ప్రతికానిలేఖకుడిట్లు వ్రాయుచున్నాడు. — వెస్తు కెంటువారు భేదించబడినప్పుడు వారి కేతువులకు తెలియకుండ ఒక చిన్న కోటలోకి పొక్కిపోయిరి. వారు కోటలో జేసినందుడ జర్మను కావలివారు కోటలోకి వచ్చుచుండిరి. వారిని వారుగా దగ్గరకు రానిచ్చి వెస్తు కెంటు పటాలమువారు వారిపై అగ్నివర్షమును గురిపించిరి. ఇదిగాక రాత్రికెంతయు ఇంకేముచు జలుంకతను ప్రవీటి పడుచుండగా యుద్ధరంగమునకు వచ్చుచున్న ఒక జర్మను పటాలమువారు ఆకోటలోవిడిసిరి. వారుకోటలోనికిపోయియొంద వెస్తుకెంటు పటాలమువారు వారిని యాట్టడించిరి జర్మను పటాలమువారు తమకుపానులచ్చుపారవైచి తోకమునుకు కొనిపాటిపోయిరి. ఇంతలోఅతికొంతజర్మనుసేనవచ్చెను వెస్తు కెంటువారికిని వీరికిని 24 గంటలపేపు ఘోరయుద్ధము జరిగెను. తుదకు జర్మనులు వెస్తుకెంటువారిని లొంగిపోవలసినదని బలవంతపెట్టసాగిరి. వెస్తుకెంటుపటాలము చాతవైద నిచ్చగించెడు గాని కేతువుల వశముగట కిచ్చగించలేదు జర్మనులు ఘోరయుద్ధమునకు ప్రయత్నములు జేయుచుండగా బ్రిటిషు వారు వెస్తు కెంటు పటాలమువారిని కాపాడిరి.

ఆంగ్ల సేవల ప్రకటనము.

లండను, జూలై 18:—మంచున కర్మమును విస్తారముగా నుండుటచే నోటా ప్రాంతమున యుద్ధము సాగుటలేదు. ఓలినన్న కుత్తరమున 1000 X జముల రంగున గల తొలి మేము ముందునకు వెళ్ళగలిగితిమి. మేము శత్రువులను చాలముఖ్య స్థానములనుండి తరిమి చాలమంది సైనికులను మరణింపఁజేయుటకుఁ జేయుచున్నాము. ఇట్లు చేసి యుద్ధ మేము శత్రువుల స్థానములలో చొరబడితిమి. అని ఆధికారులు ప్రకటించిరి.

రష్యా

రష్యా రంగము

వోల్గియా యుద్ధము

వెట్రోగ్రాదు, జూలై 17:—నూండికి తూర్పున వోల్గియా యుద్ధము ఘోరముగా జరిగింది. ఆచ్యుతను లిపానదికి దిగువకు రష్యకులు శత్రువుల నోడించిరి. ఈ రెండు ప్రజాతములను లక్షాధిక వైద్యులతోనున్న లిపారంగమునకు మేము ఆశీశలను ప్రోత్సహించి ఫిరంగులను పట్టుకొంటిమి. ఆచ్యుత యుద్ధమునకు జలుగుచున్నది.

తురుష్కులు బైబర్టీని తగులబెట్టెను.

వెట్రోగ్రాదు, జూలై 17:—వెనుకకు పోవుచున్న తురుష్కులను బైబర్టీని తగులబెట్టిరి.

రష్యావారి ఆస్తికదళము.

వెట్రోగ్రాదు, జూలై 18:—కింగ్స్ లమును వాయవ్యమున రష్యావారి ఆస్తికదళము కిరివాబా కనుదురింప కాల్చేసి యును. కి మరనూ ఓసిజియ ప్రాంతమున ప్రజాతించిరి.

లిపా కుత్తర భాగము నుండి శత్రువులను తరుముట

వెట్రోగ్రాదు, జూలై 18:—కిగా ప్రాంతములలో మరల తమ కందకములను శత్రువులను తగులబెట్టుటకు జర్మనులు కేసి ప్రయత్నించుచున్నారని విషయమైనది. వర్తమానమున రష్యావారికి విజయము కలిగినందున శత్రువులు లిపా యుత్తర భాగమును పూర్తిగా వదిలిపోయిరి. వారు వెల్లాచెదరె పోయినందున వారు విడదినోయిన సానుకుని లన్నియును రష్యావారి వశమైనది. జర్మనులైన వారు దునుబున్నియు నొకతరుగా తీరెను.

ఇటలీ

ఇటలీవారి ప్రకటనము

లండను, జూలై 18:—ఇటలీలో బానిస ఆస్తిలో ఇటలీవారి ముందుకు వెళ్ళుచున్న యుద్ధము.

అమెరికా

“ద్యౌష్టిలాండు” జలాంతరము

న్యూయార్కు జూలై 17:—ద్యౌష్టిలాండు జలాంతరము ఆమెరికానుండి మరిలికపు విషయమును గూర్చి అమెరికా వారు అతురతతోనున్నారు. బానిసల ఎక్కడ నైనను బ్రతికిన వారు దీనియందు (బ్రతుక్కించు నెడల యువై టెడ్ నేట్సు వారు దీని సంరక్షించుటకు బద్ధులై యున్నారని జర్మనుల వైదేశిక కార్యదర్శి హర్ బాన్ బాగ్ గారనిరి. ఆంగ్లేయులు తనవాకు ముందుండి ఒక అమెరికా ప్రయాణికుని తన వాకిలో నెక్కించుకొని తీసికొనిపోవుటకు “ద్యౌష్టిలాండు” కెవ్రాను ప్రయత్నించు చున్నాడు.

జర్మనీనుండి అమెరికాకు వ్యాపారము
జర్మను జలాంతరములలో జరుపుట

లండను, జూలై 17:—న్యూయార్కునందు ఆంగ్ల భాషలో ప్రకటించబడుచున్న “ఈనింగ్ మెయిల్” అను జర్మను దినపత్రికయే 240 లేదా 250 ఇట్లు వ్రాసెను.

దీని హాంబుర్గ అమెరికావర్తక సంఘమువారి ఏకామి పూర్తియైనది. అట్లాంటిక్ మహాసముద్రమునంద పరకము జలుగునట్లేర్పడుచుండెను. జూలై 40 లేదా 50 జలాంతరము వర్తకము ప్రారంభమగును. మూలముగా నిర్మించబడుచున్న ఈ వర్తకపు జలాంతరములలో 25 టూన్స్ లను వెట్టుటకు తగినంత వైశాల్యము గలదు. సంతటి పెద్దది. దీనియందు బహుళము, ప్రయాణికులను సరకులను పోవుచుండుట కల్పింపబడినది. బ్రిటిషు, ఫ్రాన్సు ఇటలీ యను వర్తకపు టోడలకులై ఒక్కొక్క జలాంతరముయందును రిటాగోళముల ఫిరంగి యొకటి నర్మనూతనము అమర్చబడి యున్నది. ఆగస్టు 80 లేదా నాటికి ఇట్టి జలాంతరములు రోజు

నడుగా రాకపోకలు నడుపుచుండును అనుకొనుచున్నాను. ఇది హాంబుర్గు విడిది స్కాట్లండు కుత్తరముగానై నను లేక ఇంగ్లీషు ఆధారముగనుండ నై నను గంటకు 14 నాట్లు చొప్పున పోయి వదిలియుంట్లూ న్యూయార్కు చేరును.

6200 మెట్ల ప్రయాణమునకు దగినంతబొగ్గు దీనియందుండును. దీనిలో బోవు సరకులు ముఖ్యముగా రసాయన వస్తువులు, ఓషధులును నగలునై నుండును. రసాయన వస్తువుల భరతెట్టుకైనది గలక ప్రయాణమునకు తగినంత లాభము వోరకగలదు. అట్లా వైననుండు యుద్ధమునకు పూర్వము ఒకగోయకు ఒకనెంటు ధరకు అమ్మకమగుచుండెను. ఇప్పుడప్పుడో ఒకగోయకు ధర 20 నెంటుయినది. బ్రిక్కిరసాయన వస్తువులు బెన్ను 20 పౌండ్ల చొప్పున అమ్మకమగుచున్నది. ఈజలాంతరముల వాకపోకలవలన జర్మనుల తపాలముల బ్రిటిషుగానితలన వసాచుమేమియును నుండజాలదు.

న్యూయార్కుకు లాగుదీర్చు నిధుకాని మార్గముగా నూంటాక్ ఆగ్రికల్చరల్ ఆగ్రికల్చరల్ చుక్కగా పోవుచున్నట్లు చేయబడినది.

ఒక్కొక్క చుక్కయైన పొడవు 450 అడుగులును వెడల్పు 45 అడుగులు నుండును తొక్క గిట్టుచుండి ప్రయాణికు లుండును. చుక్కయై తెట్టుట కేర్పలు పున పొడవు, పొడవు, నిట్టచుట్టుమునకు 80 అడుగుల ఎత్తున నుండును. దీనిపొడ 80 కొక యున్నతస్థానమును వానివైకెట్టుట కింకొక పలక యును గలవు. వివాదమును భాగమున చుక్కయగుట కేర్పాటు చేయబడినది. స్త్రీయకు సంకులతనే ఈభాగమున దీని కిరి రంధ్రములు గలవు. ఒక్కొక్క ప్రయాణికుడు ఒకపాసి పోవుటకు 1000 పౌండ్లపూర్తి ఈజులను తీసుకొనును. ఈ చేటు ప్రకారమున నై నను ఆశీసులు ప్రయాణికులు వచ్చుచున్నాను.

జర్మనీ

బైబర్టీయునునందు జర్మనుల కిట్టి.

ఆమ్స్టర్దాము, జూలై 17:—“వెట్రోగ్రాదు” పత్రిక ఇట్లు వార్తాయుచ్చరించి— బైబర్టీయునందు పశ్చిమభాగము విషయమున జర్మనులు కరుణాగ్రహణ మెలంగుచున్నాను. ముఖ్యముగా కనిగియును, పత్రికములను ఆద్రేందుతుండి బ్రెస్లెన్కు తీసికొని పోతుండును.

జర్మనుల జలాంతరములు మరలచెల రేగనుండుట
లండను, జూలై 18:—ఆంగ్లేయులు నాకానిస్పంధము చాలమొచ్చుగానుండుటచే జర్మనుల జలాంతరములు మరల చెలరేగునని తెలియుచున్నది.

దేశీయ తంత్రీవార్తలు

(మా స్వకీయ విలేఖరుల వర్తనంబడి)

మొనూరు

మొనూరు శాసనసభ.

ఆర్థిక పత్రము.

వెంగళూరు, జూలై 8:—ఒక్కొక్కసభ్యుడు 15 నిమిషములకు మించకుండ మాట్లాడవలెనని నియమమేర్పరుపబడినదిగాన వార్తలు మాటలాడిరి. కార్యదర్శివాక వ్యాఖ్యానము వివరము నిధానము నుంచిదిని వోరతమువారు చాల కాలము క్రిందటనే అంగీకరించిరిగాని ధనోపయోగ ప్రక్రమము చేతతమని అప్పుడు నడిచిరి. ఈసంవత్సరమునంద ఆదాయవ్యయ పట్టికలో నందుకుమియును ఏర్పాటుచేయబడి యుండలేదు. ఇతరవాడులకు చాలావ్యయము చేయ ననుమతిం చిరని వి. కే. గరుడాచారి గారు న. వి. నరసింహారావు గారును పోకటకృష్ణయ్యగారును నడిచిరి. వెద్దయ్యవోర్గుల సంఖ్యను తగ్గించవచ్చునని నూడ నూచించిరి. నైద్యకాని నభివృద్ధి నొందింపాలెను. అసిస్టెంటు సభ్యుల జీతము చాలాకొద్దిగానున్నది. ఇంజనీరుకు కొభ లానివారి జీతములు మోపుగానున్నది అని ఎం. చెంగయ్య నెట్టిగారనిరి.

విద్యావిషయక క్రమము, వాణిజ్యముల కొక విద్యా సంఘము నేర్పరుపాలెను. విద్యావిషయమున చాలాభివృద్ధి కలిగినది. అందులకు వోరతమువారును మహారాజుగారును కందనముగాని ఉపాధ్యాయులు చాలనియు వారికి ప్రాధమిక పాఠశాలలలో జీతములు చాల కొద్దిగానున్నవనియును ఉన్నత పాఠశాలలలోని యుపాధ్యాయుల అసంతృప్తిగ

నున్నారనియు విద్యార్థులకు కళాశాలలో ప్రవేశము లభించుటకును మనముతరువు విడుచున్నాము ఇకపెక్కున జనరలు గారికి పరిపూర్తిగానున్నది; గాని నీసంవత్సరము నాదయుట కధికారిల నాధికారులను కలిపి యొకసంఘముగా నేర్పరుపవలెనని వి. నరసింహయ్యగారు నిరి.

ఆముల్కేయక కళాశాల భివృద్ధి నొందింపాలెను వోరతమువారు పుస్తక విక్రయశాలలను ఏర్పరేపు పుస్తకములకుమీ మకుట అమ్మకము నిమిత్తమున వర్తకుల కియ్యడమను అనికాన్నిట్ల కృష్ణయ్యారావు గారునుడిచిరి.

విద్యాసౌకర్యములు కన్నులిచ్చు కొనువారికి సంగలభించుటలేదు. మహాస్కర్మములకు విద్యాసౌకర్యములు చాల తక్కువగా నున్నది. పాఠశాలల కిండ్లుగూడ లేకుండవచ్చునని కొలొమి గారు నడిచిరి.

కానకపథలో శిశువులకు మరపాటుగా విధికారము విధికారముల కియ్యరలెనని సి. నీతా గారుచెప్పగా నిరి.

ఆంతట సభ వారు మహారములకు లేది చాల సమాజోమెరి.

పలువురు కలువిషయములను గూర్చి చుచ్చుచిరి.

ఆర్థిక వర్తమున కానకపథలో ప్రజాతమైయుండు గాని పరిశీలించుట కొకపుట్టేక పంపుమున వెట్టింపు వోరతమునా రెర్పించిరారు. అట్లుమొనూరు వోరతమువారు మూడోపూర్వకదలనని నిగాన మనూరు తట్టింపు నెట్టిగారనిరి.

పిమ్మట కధికారిసభ్యులు ఆధికారిసభ్యులకు ప్రత్యుగ ప్రయోగ నొందిరి.

మల్లాగులను చక్కబెడుచుట యందు విద్యాసౌకర్యములయందును వోరతమువారు చేరింపని జనముల క్రటకీడి మోచ నరసింహారావు గారుచిరించిరి.

వోరతమువారు ప్రాత్రగా కల్పింపు కాలములను వెట్టిం చుటలేదు. ప్రజల ఆలోచన నెల్లప్పుడు పుచ్చుకొనుచున్నాము. ఒక్కపాటిగా దేశములకు తగ్గించివో భావములలో జరిగినట్లు రహస్యవిక్రమము మొనూరు ఏర్పాటు కలిగినది. పి. రామమోదరావుగారనిరి.

సభ యంల రేపు సమావేశమగును.

బుగాళము

దక్షిణాఫ్రికాయందు

నిర్బంధావాసమున నుండినవారి కేసు
కలకత్తా జూలై 18:—క. ఎన్. కపూర్ నుండి 2000 నుండి న్యాయమున కేసులను వ్యాఖ్యానించుచున్నాడు. అర్జీదారులు దాఖలుచేసిరి సభ్యులందు తాము వారంటులేయే విస్తారముగా ఆరెస్తుచేయబడినయు తామేమియో తెలియరాని నేయిచేరినది ఆధికారి లక్షణము చున్నారనియు, తామేపాపముగలవనియు వాగిరి. వారు తెలియరాని నేరము చేరినవి విషయము న్యాయమూర్తియును ఎమ్మెయి. ఇప్పటికైనను వారి విషయమై ప్రభుప్రకారము చర్యతీసికొంటును వోరతమువారు కేసుధానములెదవి వాడు చెప్పిరి. దీనినిబట్టింది విచారింపబడు తమ కేసుధికారియను లేదని వ్యాఖ్యానించి తలది ఆర్జీయోకి చేసిరి.

బొంబాయి

మొయిలు స్త్రీయులు

మంగళవారము సాయంత్రము 6 గంటలకు కన్నువని ప్రకటించబడిన “మల్లా” అను మొయిలుస్త్రీయను బుధవారము వారు ఉదయము 7 గంటలకు బొంబాయి చేరును.

పంజాబు

లాంగ్ ఫోర్స్ వర్తము.

లాంగ్ ఫోర్స్ జూలై 18:—ఈ సభ్యులకు 80 నిమిషము లాగినది. మరల కేసులయందు వెర్కాను నుండిరి. నీకు విషయలో పార్లి పూరింది. ఈ వాగ్ధానముగా నిగిరి ఇండ్లులాడ మానిపోవును.

డల్లీ

నూతన ఫిల్మీవర్గ విద్యారణము.

ఫిల్మీ జూలై 18:—రాజ క్విలింగి గారి మండిమునకు చేరిన పెద్దగోడ చాలవకు పూర్తియైనది. ఇకపూరు మహారాజు గారు కట్టించవలసిన ప్రభులను అంధకా యండియా వోరతమువారికి పంపబడినది.

THE GREAT WAR.

Nest Kents in Trones Wood: Thrilling Story.

DUETCHLAND'S RETURN VOYAGE: EXCITEMENT IN U. S. A.

Captured German Documents: Their Revelations.

CASEMENT APPEAL DISMISSED BY COURT OF APPEAL.

[Reuter's Agency.]

France.

Further British Successes.

Sir Douglas Haig's Report.

LONDON, July 18.

Sir Douglas Haig, in this afternoon's communique, reports further important successes. He says: "We stormed and captured the German second line on a front of fifteen hundred yards northwest of Bazentin-le-Petit, and we still further widened the gap in the German second line east of Longueval by the capture of a strongly defended position of Water Farm. There has been continuous hand-to-hand fighting on our left flank in Villers La Boisselle, where we captured enemy strongholds together with 124 Guardsmen forming the remnant of the brave garrison. The whole village of Ovillers La Boisselle is now in our hands."

Captured Document's Revelations.

Sir Douglas Haig quotes from captured documents showing very heavy enemy casualties. These documents consist of appeals for reinforcements, mostly from company commanders, all Bavarian. One says:—"Owing to exhaustion the men cannot be counted upon in case of attack. The company strength is one officer and twelve men." Another says:—"The company has completely lost its fighting value to extremely heavy and intense artillery fire. Relief is urgently requested." But the following is the most striking; it is from the second battalion of the 16th Bavarian Infantry. It says:—"The battalions consists of three officers, two non-coms, and nineteen men."

The British Captures.

LONDON, July 18.

Sir Douglas Haig, in last night's communique said: Incessant rain and heavy mists again interfered with the operations, and nothing important occurred to-day. More prisoners have been captured in local actions, and the total is now 189 officers and 10,779 men. Captured guns include seventeen heavy and thirty-seven field guns and many others which have not been counted. The heavy pieces include five eight inch and three six-inch howitzers, four six-inch and five others heavy guns, also thirty trench mortars, sixty-six machine guns and many thousands of rounds of gun ammunitions. The above figures are exclusive of many guns destroyed and abandoned by the enemy.

The West Kents in Trones Wood.

Thrilling Story of How they Held Out.

LONDON, July 18.

Reuter's correspondent with the British headquarters telegraphs that the West Kents who held out in Trones Wood numbered a hundred under the command of a Captain. The account for 150 of the enemy, including thirty five prisoners before they were relieved.

The correspondent of "Echo de Paris" says: When the West Kents were cut off they managed to creep to a small fort unnoticed by the Germans. Subsequently a German patrol approached. The West Kents allowed them to advance to within a few yards and then rushed out and bayoneted them. Nothing further occurred till night, when a German column en route for battle chose the fort for their headquarters. The West Kents attacked the Germans, who were panic-stricken and fled, leaving their arms. Reinforcements arrived and encircled the West Kents, who fought most desperately for twenty-four hours, repulsing a score of attempts to storm their position. Finally the Germans demanded their surrender, but the Kents replied that they would rather die. The Germans were preparing for a massed assault when the British relieved the position.

Fighting on French Front.

PARIS.—Last night's communique said:—On the right of the Meuse the artillery duel continued in the region of Souville. We have taken two hundred prisoners in the Fleury sector. Comparative quiet prevailed on the rest of the front. The weather is atrocious.

LONDON, July 18.

British communique reports that mist and incessant rain are interfering with operations on the Somme, but north of Ovillers we made substantial progress last night on a front of 100 yards driving the enemy out of several strongly defended points and capturing 6 prisoners and machineguns. We successfully raided trenches near Wytchaete.

PARIS.—The Communique says that the Germans delivered a night attack between Biaches and La Maisonette repeated attempts costing them heavy losses. They failed to gain La Maisonette. Parties of the enemy crept along the canal into the Eastern part of Biaches where fighting continues. A Coup-de-main by the enemy against Hill 304 collapsed under fire. The enemy made grenade attacks against La Chapelle, Sainte Fine and West of Fleury but were everywhere repulsed. There was lively artillery work at La Lauffee and Cherois.

Great Britain.

The Casement Appeal Dismissed.

LONDON, July 18.

Casement's appeal has been dismissed.

Accused or Government Advocate not Called.

Neither Casement nor the Attorney-General were called as the Court of Appeal held that the adherence to the King's enemies without the realm constituted treason, the same as within it. Subjects owed allegiance wherever they were.

LONDON, July 18.

The Casement Case may go to the House of Lords.

1174 Irish Prisoners Released.

LONDON, July 18.

Irish prisoners who have been able to establish that they had no complicity in the rebellion have been released.

Holidays to be Postponed.

Trade Unionists' Decision.

LONDON, July 18.

The Conference of National Trade Unionists held in London has decided to postpone the holidays until the end of the war.

Letter from General Haig to Munitions Workers.

A letter was read from General Haig appealing to munition workers to support the army. The conference unanimously agreed to send a message assuring General Haig that the supply of munitions would not only be maintained but be increased in every possible way. Mr. Montagu assured the conference that the workers would not suffer.

Mr. Hughes in South Africa

His Imperialistic Speeches.

LONDON, July 18.

The Australian Premier Mr. Hughes has visited Cape Town, Bloemfontein and Kimberley and made strongly imperialistic speeches. He has now sailed for Australia. General Botha was unable to meet Mr. Hughes as he was visiting German East Africa.

Severity of British Blockade.

Indications of Extreme Submarine Warfare.

LONDON, July 18.

There are indications that owing to the severity of the blockade Germany will resume extreme methods in submarine warfare.

The New Headmaster of Eton.

LONDON, July 18.

Reverend Cyril Alington has been elected Headmaster of Eton.

Russia.

Fighting in Volhynia.

Enemy's Desperate Resistance.

LONDON, July 18.

PETROGRAD.—A communique shows that fighting has occurred in Volhynia, partly eastward of Suajuchi, where the Russians broke the enemy's resistance, and partly on the lower Lyra, both on the south-western sector of the Luck salient. It was on Lyra that the bulk of the prisoners and guns were captured, though here the enemy continues desperate resistance.

LONDON, July 18.

PETROGRAD.—A communique says:—The retreating Turks set fire to Baiburti.

Enemy Cleared From Northern Bank of Lipa.

PETROGRAD.—A communique says that on the Riga front the Germans in many places made vain attempts to recapture lost trenches. Victory in Volhynia completely cleared the enemy from the northern bank of Lipa. We are capturing captured material which shows that the enemy retired in great disorder. German prisoners are wearing all sorts of uniforms showing the mixed character of the latest formations.

Russian Cavalry Advance.

LONDON, July 18.

PETROGRAD.—Northwest of Kimpolum the Russian Cavalry is advancing through Kirlibaba Pass in the Carpathians in the direction of Maramossziget.

Italy.

Continued Italian Progress.

LONDON, July 18.

The Italian communique records continued progress in Pasubio Posina and Astico districts in spite of vigorous resistance by the enemy.

United States.

THE SUBMARINE "DEUTSCHLAND."

Excitement in America.

LONDON, July 18.

NEW YORK.—Excitement prevails over the forthcoming departure of the German Submarine "Deutschland."

TELEGRAMS.

A message from the German Foreign Secretary, Herr Von Jagow, is published saying if the British are dastardly enough to sink the "Deutschland" the United States will be bound to protest in the name of civilisation and humanity. The captain is trying to secure an American passenger as a safeguard. In view of the boasts of pro-Germans, British sportsmen have offered to accept up to \$5,000 all money laid by pro-Germans as 50 to 1 on the vessel's arrival at Bremen.

INDIAN TELEGRAMS.

FROM OUR OWN CORRESPONDENTS.)

(BY WIRE.)

Simla.

War Cable to the Viceroy.

SIMLA, July 16.

The following telegram, dated the 15th instant, has been received by H. E. the Viceroy from the Secretary of State:—

Fuller information shown that since trench warfare was established on the western front there has been no such extensive penetration into the German second line system as was accomplished by the British on the 14th. Taught by experience, the British used only the means assuring an advance under favourable conditions. They began operations with a long and careful artillery preparation which was started on the 11th July and lasted three days without stopping, playing havoc with the German organisations which had been particularly strongly fortified on the disputed line. Then at daybreak on the 14th the British launched an assault after intensive bombardment. The enemy was driven from his trenches of the whole front. Furious fighting continued the whole day, and at the end the British were in possession of the enemy second position from Bazentin-le-Petit to West Longueval and the whole Trones wood. Two determined counter-attacks were completely repulsed. Later, after fierce counter-attacks, the Germans recaptured the village Bazentine Petit, but were at once driven on, again and the whole village is in the hands of the British. No doubt the enemy are rapidly strengthening their positions further on, but so long as the British artillery bombardment can be maintained such work will be difficult and costly, and the enemy will be fighting at much less advantage than in the first line positions. They will pay for their defence with an increasingly heavy casualty list and be compelled to gather to this sector an increasingly large proportion of their reserves. Thus the two prime objects of the Anglo-French offensive will be fulfilled, namely, the wasting of German effectiveness and preventing the Germans from making rushes or stopping rushes elsewhere.

Before Verdun artillery continues very active in Souvire sector.

There has been fighting in the Russian front on the west bank of Stokhod, 20 miles from Kovel, but there was no change of position. Severe fighting also occurred in west Strypa. The Russian offensive towards Erzinan is developing with great success. The Russian captured the whole line of fortified positions.

The Italians report considerable artillery activity along the whole line. The Italians exploded a powerful mine on the summit of Perk commanding the road to Dolomius and blew up enemy positions which the Italians then occupied.

Calcutta.

The Interned Arrivals From S. Africa.

Judgment on Habeas Corpus Application.

CALCUTTA, July 19.

In a lengthy judgment at the High Court in the case of K. N. Patel and four others, Mr. Justice Chaudhuri said: "This is an application under Section 111 of the Criminal Procedure Code on behalf of five Suricides, who state that they had been working as traders in South Africa for some years and had lately invested all their savings in gold and sovereigns, as they considered it the most safe and convenient form of investment during the war; that they were coming from South Africa by the S. S. 'Kathiawar,' which arrived in Calcutta on the 19th June, when they were arrested under the orders of the Commissioner of Police with all their belongings, including gold nuggets and 119 sovereigns, without a warrant being produced. They had been continually in custody since the arrest. They applied for bail to the Senior Deputy Commissioner of Police on three occasions, but it was said that they had been arrested under Section 54, Criminal Procedure Code, and Indian Ordinances which were not specified, and a cable had been sent to South Africa to make enquiries regarding the petitioners, and that no orders could be passed till an answer was obtained. Failing to obtain bail they made representation to the Secretary to the Government of Bengal and were informed that it was an ordinary criminal case, the Government would not interfere. They assert, they have committed no criminal offences. They are now in the Alipore Central Jail within the ordinary original jurisdiction of the Court." The Judge continued:—"The ordinances in question came into existence in India in circumstances of emergency. Act 1 of 1915 has been enacted owing to some emergency and is of a temporary character. Section 11 of Ordinance No. 3 of 1914, incorporated in that Act expressly provides that no order made under Section 4 shall be called in question in any Court. It expressly ousts the jurisdiction of the Courts of Justice, that is to say, when the requirements and provisions of the Act and Ordinance are fulfilled, and orders we are dealing with mention that the Government in Council is satisfied that, in order to protect the State from acts prejudicial to its interests, it is desired to exercise powers under the said ordinances in respect of the petitioners and that they have accordingly been interned. Arguments have been adduced to me, with which I am unable to agree, that as the orders do not recite the Act but only names and do not say that it is desirable to protect the State from prosecution by the petitioners."

TELEGRAMS.

some purpose prejudicial to its interests, the orders are bad and inoperative. Sections of the ordinances referred to in the orders as they are incorporated in the Act and the wording of the orders seem to me substantially to comply with the requirements of Section 2 (2) of Ordinance 5, of 1914. I hold the Act is not "ultra vires," and this Court has no power to all in question the orders which had been passed thereunder. It is for the Governor in Council to be satisfied on the materials before him. The Court cannot call for materials or examine them. The real effect of these acts, to adapt the language of the bar, is that they create and make lawful a new cause of imprisonment and constitute the Governor in Council a Court endowed with fullest discretion to adjudicate such cause. The usual procedure in these applications is to issue a rule in the first instance and not to order the prosecution of the petitioners. I departed from this practice, as it was not mentioned in this case that their detention was under the said ordinances, and as it appeared from the affidavit filed on behalf of the petitioners that they had been detained for a considerable time without warrant merely on the suspicion that they had committed some unknown offence, which seemed to me prima facie illegal and high-handed. It is asserted that even now the Government has no materials upon which they have purported to take action, but I have no power to enquire into that allegation, as the orders comply with the requirements of the Act. I accordingly dismiss this application.

BENGAL POLICE REPORT.

Pontical Outrages.
Preventive Measures.

CALCUTTA, July 18. The Bengal Government resolution on Calcutta Police Report for 1915 notes that the discipline of the forces shows steady improvement and thanks Mr. Clarke for his efficient administration. The year was unfortunately marked by the occurrence of several pontical outrages and of the murder of Sub-Inspector S. C. Mukherjee. Here is good reason to suppose that three of the men concerned belonged to a gang which was captured later in the year by the Calcutta Police in which two men were killed and ten were subsequently hanged. Vigorous action has been taken to cope with a new form of crime known as motor dacoities. These measures together with the action which has been taken in other directions to break up revolutionary gangs and to segregate and restrain movements of most dangerous leaders led temporarily to a perceptible improvement in the situation but the recent outrages in Calcutta elsewhere show that the evil has not yet been eradicated. The Government of Bengal have had to deplore the loss of many brave police officers during the past ten years but the spirit of those members of force who are engaged in dangerous work of combating revolutionary crime has seldom wavered and their pluck and devotion to duty are beyond all praise. Liberal provision has been made for the maintenance for the families of the police officers and constables, who lost their lives in the service of the Government and steps are being taken to improve the conditions of the service of those who are employed on exceptionally dangerous work and to afford them more efficient protection against their relentless assailants.

Ordinary Crime.

Regarding ordinary crime of 73 cases tried at the High Court Sessions 62 ended in conviction, 15 convictions were obtained at Alipore Sessions out of 16 cases committed. Of the cases brought to trial in other courts 98 per cent ended in conviction or omitting minor cases of nuisance and petty offences under local laws 82 per cent. Property valued at nearly Rs. 7½ lakhs was stolen during the year. The value of property recovered was only a little over a lakh. But of the total amount of property stolen nearly 2½ lakhs consisted of coin or unidentifiable currency notes.

United Provinces.

Weaving Factories.

SHIKARPUR, July 18.

In addition to the two already existing weaving factories at Shikarpur a third has recently been opened which manufactures not only cloth but also cotton carpets (furasis). The cotton and silk cloths of Shikarpur are in great demand throughout India, and the Shikarpur factories are not able to cope with outside orders. It is believed that one other reason for the inadequacy of the supply is that the factories lack a regular supply of cotton yarn, and to remedy this a movement is afoot at Shikarpur to start a spinning factory.

Punjab.

New Delhi.

Wall of Viceroy's Court Completed.

DELHI, July 18.

In the new city of Delhi the wall of the Viceroy's Court, which connects the Secretariat with the Government House has been nearly completed and gives a good idea of that the appearance of the long causeway will eventually be.

Erection of Columns.

Details of estimate for the erection of the columns presented by the Maharaja of Jaipur to stand in the Viceroy's Court have been submitted to the Government of India.

Monsoon Again Active in Lahore.

LAHORE, July 18.

After a break for three days the monsoon is again active in Lahore and there was another heavy downpour this morning causing flood in the streets and lanes, grounds and lawns are deep in water. Roads became impassable for the time being. Heavy clouds are still hanging about and rain is continuing. This rain will add to damage already done to many katcha buildings and houses by the rain on Thursday and Friday last.

Chess Tournament.

Silver Knight Offered.

DELHI, July 18.

Lieutenant Colonel H. C. Beadon, Deputy Commissioner Delhi has offered a silver knight as a trophy for a tournament to be held under the auspices of the

Hardinge Library and the reading room. The General Committee of the Hardinge Library have framed rules for the tournament. The tournament is open only to the residents of Delhi Province. The winner will hold the trophy for one year and will get a prize of or a medal from the Library Committee. The game is to be played under the Staunton Club Rules.

Burma.

Consolidation Bill.

Burma Chamber's Telegram to London Chamber.

RANGOON, July 18.

The Burma Chamber of Commerce have despatched the following cablegram to the London Chamber of Commerce:—Please refer to Secretary of State's announcement regarding his inability to drop Clause 2 of India Consolidation Act. We consider his decision altogether unsatisfactory and venture to suggest you should circularise every member of Parliament, advocating withdrawal of Clause 2. We are willing to share expense. Copy of this cablegram has been sent to Indian Chambers, who have been invited to urge the London Chamber to continue strongly to oppose the passage of Bill in the present form.

Rs. 5000 Voted for Viceroy's Reception.

LAHORE, July 18.

At a special meeting of the Rangoon Municipal Committee this afternoon a sum of Rs. 5000 and more if wanted, was voted for the expenditure for the reception of H. E. the Viceroy and Lady Chelmsford and about Rs. 1500 for the cost of address and casket. It was also decided to approach the Viceroy with a view to his accepting a separate memorial from the Municipality.

Mysore.

MYSORE LEGISLATIVE COUNCIL.

Budget Discussion.

BANGALORE, July 18.

The Council then entered upon a discussion of the Budget.

The speeches of the members on the Budget were limited to 15 minutes, and each member in the course of his speech referred to the various items on the budget.

Mr. B. K. Garudachar regretted that no provision had been made in the budget for putting into effect the scheme for the separation of the judicial and the executive functions. Mr. B. Narasinga Rao also referred to the question of the separation of the judicial and the executive, and said that the Government had accepted the principle long ago, but stated that for want of funds they could not give effect to it. He regretted increased expenditure under various heads, particularly in public works. Mr. Venkatakrishna also referred to increased expenditure, and observed that while admitting the need of organising Government departments for the sake of efficiency he thought that it was possible to reduce the number of superior officers.

Mr. M. Chengiah Chetty, retired Deputy Commissioners suggested that the Medical Department should be strengthened, and the pay of Assistant Surgeons should be improved. He referred to the low salary paid to them, and compared their prospects with those in the Engineering Department.

Mr. C. Narasimhaya, in the course of his speech, suggested the appointment of an Education Commission to consider the questions connected with educational matters. He admitted that during the past few years there had been considerable progress in all branches of education, and said that they owed a debt of gratitude to His Highness and the Government, but, in spite of all efforts to improve education, bitter complaints were heard about the want of teachers, the low salary paid to them in elementary schools, as well as about the discontent of the teaching staff in High Schools. He also referred to the complaints that students were unable to get admission in colleges. The speaker said that the Inspector General of Education was fully engaged with the routine work of his department. He thought it advisable that a commission of officials and non-officials should be appointed to enquire into the conditions.

Mr. Karnick Krishna Murty Rao also referred to education. He said that there was much discontent in the ranks of teachers, as budget grants were not utilised and promotions were allowed to linger on. He urged the abolition of the Government Central Book Depot, and that private firms be encouraged to sell all Government publications on commission. He suggested the better equipment of the Ayurvedic College, and urged the Government to give a trial at least in one district to the scheme of the separation of judicial and executive functions.

Mr. Kalam also referred to education and said that he was glad that liberal provision had been made. He observed that there was unfortunately an impression in the minds of a large number of His Highness's subjects that the plentiful bounty of His Highness was not benefitting all classes. He pointed out that the general taxpayer did not profit by education. He referred to Mussalman education, and said that education of the Moslems in the State seemed to have had inadequate attention from the Government. He spoke of schools having no buildings and furniture. He appealed to the Government to give more attention to the cause of Moslem education.

Mr. C. Sitaramayya, among other things, requested the Government to give non-official members the privilege of moving resolutions in the Council.

At this stage the Assembly adjourned for lunch.

On re-assembling after lunch, other members also spoke. They referred to various claims on the budget, and special observations were made on excise, railways and other questions of interest to the State.

Dewan Bahadur Puttanna Chetty, retired Councillor, suggested the appointment of a Budget Committee like those in British India to consider Budget estimates before being presented to the Assembly.

The official members then began to reply to the various points raised in the course of the discussion.

Mr. D. H. Narasinga Rao, General Secretary to the Government, welcomed the co-operation of non-officials in the discussion of the budget. He alluded to the improvement effected in carrying out the work of different departments efficiently, and gave an account of the work done to improve Malnads, and what the Government had done towards improving education, sanitation and drainage in those parts.

Mr. P. Raghavendra Rao, Excise Commissioner, dealing with points concerning his department, observed that the Government was against encouraging new shops to be opened. He stated that representations of public bodies were always favourably considered. He pointed out that the reduction of a number of shops could not be effected as suddenly as non-officials desired, and instanced Bombay, where such action resulted in giving cause to illicit trade in liquor.

The Assembly adjourned till to-morrow.

When the Legislative Assembly met to-day discussion of the Budget was resumed. Mr. M. Shama Rao, Inspector General of Education, replied to some of the remarks made by the members about his department. Alluding to the complaint about Mohamedan education, Mr. Shama Rao pointed out that nearly 90 per cent of the boys and 32 per cent of the girls of school going age were receiving instruction in the schools. He mentioned various directions in which Moslem education had been encouraged and progress had been perceived. He also stated that there was a regular chain of scholarships for Mohamedan students. From figures quoted he pointed out that their progress compared very favourably with that of Mohamedans in British India.

As regards compulsory education the Inspector General said that the scheme had been accepted by people everywhere. He also gave an account of the progress made since the introduction of compulsion in selected areas a couple of years ago.

Kolar Gold Fields Sanitary Board.

MYSORE, July 18.

The Government of Mysore have approved the nomination by the Kolar Mining Board of the following gentlemen as non-official members of the Kolar Gold Fields Sanitary Board:—Dr. J. D. O'Donnell, Chief Medical Officer, Messrs. K. G. Fields, R. H. P. Bullen, H. J. Clifford, H. M. A. Cooke, C. H. Richards, W. Pritchard Superintendents of the various gold mining companies in Kolar Gold Fields, and Mr. C. T. Roberts, Chief Engineer of Champion Reef Mining Co. The Government have also appointed Mr. Gulam Ahmad of Kolar as a member of the Sanitary Board.

Bombay.

A Case Settled in Court.

BOMBAY, July 19.

Parties in the case in which Mrs. Louis King applied for process against Mr. T. A. Savage of the Cathedral Boys High School on a charge of assaulting her son met in the Chamber of the third Presidency Magistrate Mr. Khairaz, at the Esplanade Police Court, Bombay, on Tuesday afternoon and after some discussion left the Court having been settled to the satisfaction of both.

Sind.

Karachi's Maritime Trade.

KARACHI, July 17.

The complete returns of the maritime trade of the province of Sind for the year ending on 31st March last are available and may be summarised as follows:—The value of private foreign imports rose from 1184 lakhs in 1914-15 to 1264 lakhs showing an increase of 60 lakhs or about 6 per cent which was mainly due to large imports of articles of cotton manufacture. Imports of sugar increased by 14 lakhs while those of wool and railway plant and rolling stock decreased by 19 and 21 lakhs respectively. Government imports also fell from 290 lakhs to 167 lakhs, a decrease of 123 lakhs or 42 per cent. The total value of foreign imports thus fell from 1475 lakhs in 1914-15 to 1431 lakhs showing a decrease of 44 lakhs or nearly 3 per cent. The value of private export trade fell from 2011 lakhs to 1898 lakhs, a decrease of 113 lakhs or 5.6 per cent. The decrease was chiefly due to a decline in the export trade of wheat and raw cotton. On the other hand the figures of barley, raw wool and raw hides, exported rose by 142 lakhs 59 lakhs and 66 lakhs respectively, while the value of Government exports rose from 7 to 17 lakhs, an increase of 143 per cent. The total value of foreign exports thus fell from 2018 to 1915 lakhs, a decrease of 103 lakhs or 5 per cent.

BRIEF TELEGRAM.

The Postal Express train in conveying the inward foreign mail leaves Bombay to-day at 13-40 hours.

The Outward English Mail S. S. "Malta" is expected to arrive Bombay at 7 A. M. to-morrow (Wednesday) morning instead of at 6 P. M. this evening.

The Mail steamer "Malta" with English Mails of the 30th Ultimo arrived in harbour at 7-15 A. M. this morning. Postal express trains will leave between 1 and 2 P. M.

The Bombay Government having given permission to Mrs. Hagemeister and Mrs. Muder to reside with their husbands at Belgum they with their children left for Belgum with the local Government's assent.

Immense improvement has been effected in the agricultural situation by widespread fall of rain last week in Gujarat, Kathiawar and Central India west, where the outlook was one of anxiety before whilst Ahmedabad is still 7½ inches in defect enough rain has been received to enable agricultural operations to get a fairer start.

His Excellency the Governor last evening opened the Bhatia High school in Bombay for which Seth Karsondas Nath endowed Rs. 6½ lakhs. The school will be run on modern lines, special provision having been made for the needs of the community for imparting religious instruction and commercial training.

Two more prosecutions have been instituted in connection with the theft of the Military stores from the Alexandra Docks, Bombay. In the first of these cases J. William Wood, Labour Inspector, stands charged with the theft of compressed mutton etc. valued at Rs. 17. In the second case Inspector John G. Smith and Sergeant Earle, both belonging to R. I. M. again figure as accused. They are charged with theft of cases of rum and other provisions valued at Rs. 667.

ఇంటరుమిడియేటు పరీక్ష

ఒక విమర్శనము.

రాజ్యపు శుక్రవారమునాడు నెలకునభ జరుగుచు, గాన ఈక్రింది యంతము విచారణియము.

మొదటికాపు.

పరీక్షకు వచ్చినవారు రానివారు, రాకుండచేయబడిన వారు పోగా 1412 మంది గృహులయినది. 869 మంది అనగా 100 కి 26.1 మంది గెలుపొందినారు.

తప్పిపోయినవారు 1048 మందిలో

164 మంది ఇంగ్లీషులో మాత్రమే

8 కన్నావ్యక్తులు కాంపోజిషన్లోన (జేకభాషా వచన రచన)

20 మంది తెక్కలలోన 16 మంది ఫీజిక్కలలోన (పదార్థజ్ఞానకాస్త్రము)

26 మంది కెమిస్ట్రీలోన (రసాయక కాస్త్రము) తప్పి పోయిరి.

ఇంగ్లీషును తీసివేయ 65 మందిని గృహులు ఒక్కనట్టెలు లోనే (విషయము) తప్పిరి. మాత్రమేనక బోర్డువారు వ్యాసు మాగా వీరినిగెలుకొందించి యుండవలసినది. జేకభాషా వచన రచన యందుతప్పిన ముగ్గురుక బి. ఏ.లో గణిత కాస్త్రముకు గాని పదార్థవిజ్ఞాన లేక రసాయన కాస్త్రములకుగాని అరు జర్నలేకవారసాయక కాస్త్రములో దప్పిన 26 మంది గానలేక పదార్థ విజ్ఞానకాస్త్రములో దప్పిన 16 మందిగాని బి. ఏ. లో గణిత కాస్త్రమునకేకక బి. ఏ. అనవ్యక్తును తగిన వారయియే యుండవలయును. ఆ దేదముగా గణితమునందుతప్పిన 20 మంది యును బి. ఏ.లో రసాయన లేక పదార్థవిజ్ఞానకాస్త్రములకు తగినవారని యనవచ్చును.

రెండవ కాపు.

రెండవకాపున తీసికొందము. (జీవకాస్త్రములు, పదార్థ విజ్ఞాన కాస్త్రము, రసాయన సాస్త్రము) పరీక్షకు కట్టి రాని వారు పోగా 294 మంది వచ్చి యుండిరి. ఇందులో 84 మంది కృతార్థులయిరి. అనగా 100 కి 28.5 మంది. తప్పి 210 మందిలో:—

24 మంది ఇంగ్లీషులో

8 మంది జేకభాషా వచన రచనమునందు

111 మంది పదార్థ విజ్ఞాన కాస్త్రములో

6 మంది రసాయన కాస్త్రములలోన తప్పి పోయిరి. జీవకాస్త్రములో వైవారిలో నొక్కరయినను తప్పి పోకుండు టను బట్టిచూడగా వచనరచన, పదార్థ విజ్ఞాన, రసాయన కాస్త్రములలో దప్పిన వారందరను బి. ఏ. గాని లేక బి. ఏ. అనవ్యక్తు గాని జీవకాస్త్రములలో జరుపుటకు అర్హులని స్పష్ట పడుచున్నది

మూడవ కాపు.

ఈ కాపులో 8001 మందిలో 684 మంది గెలుపొంది నారు. అనగా 100 కి 28.5 మంది వ్యాసు కాగలిగిరి. తప్పిన 2817 మందిలో:—

619 మంది ఒక్క ఇంగ్లీషులోనే

26 మంది ఒక్క వచనరచనమునందే

5 మంది వాగ్దేవి చారిత్రియ (ఏనైంటు హిస్టరీ)లో

44 మంది అధునిక చారిత్రియనందు (మాడర్న్ హిస్టరీ)లో

15 మంది తర్క కాస్త్రము (లాజిక్)

1 ప్రభావ భాషలో

1 ద్వితీయ భాషలోన ఒడిపోయిరి.

(ఇందు చారిత్రియలో దప్పిపోయిన వారిని బి. ఏ. కు తర్కమునందు గాని, నైతికకాస్త్రములందుగాని య రల్ నైవస్సు) చదువుకొని యవచ్చును. జేకభాషా వచనరచ నమునందు తప్పిపోయిన దురదృష్టవశాత్తూ తప్పక చారిత్రియలో గాని, తర్కములో గాని బి. ఏ. పరీక్షకు చదువుకొనినవచ్చును

రెండు విషయములలో దత్తుట.

210 మంది ఇంగ్లీషులోన వచన రచనమునందు

742 మంది ఇంగ్లీషునందును విద్యక విషయములలో (అప్సలస్ సబ్జెక్టు)

89 మంది వచనరచనములోన ఒక విద్యక విషయము లోన

82 మంది రెండువిద్యక విషయములలోన తప్పిపోయిరి.

వచనరచన ముందును, ఒక్క విద్యక విషయము నం దును తప్పిపోయినను 89 మంది బి. ఏ. కు తదితరవిషయము లను జరుపుటకును పంపుటలో తప్పలేదని ఎట్టి వాధారథమును జూడయినను అనవచ్చును

ఇంగ్లీషుభాషానుక యంతము ను కనుప్పని వర త్పదము. అర్థిగ్గు తదితర కనవకు చున్నది 807 మంది ఒక్క ఈంగ్లీషులోనే అభజయము నందిరి

ఇందులో 689 మంది మూడవకాపు (చరిత్రము) లోని వారు. వీరుచరిత్రములలో పరీక్షకాగితములను పరచయిన ఇంగ్లీషులో (నాసిపరీక్షాధికారులకు తృప్తి నొందించినవార) ప్రమాణ చరిత్రగ్రంథముల ఇంగ్లీషు భాషలో గట్టిగాజదివిట్టి వారు. తప్పివచ్చినదాగులు 8750 మందిలోను 800 మంది మార్గ మే ఇంగ్లీషులో తప్పిట్టివారు

ఇంటరు మీడియేటులో ప్రకేపెట్టుకొన నుడని వారిని చేర్చుకొనటలకు ఈకతి సంధించుచున్నదని అను చారు చాలమంది కరు. కాలగుడిప ములలో (నట్టెలుల లో) తప్పిపోయినవారు మాత్రము ఎప్పుడును ఇంటరుమిడి యేటులో చేర్చునూడ వలెనంటివారేయని యముప్పు కొంద ము. ఈక్రింద జట్టివలన నెంతమంది నాలుగు విషయములలో తప్పిపోయిలో మూడవచ్చును.

పరీక్షకు వచ్చినవారు	నాలుగు విషయములలో తప్పినవారు	దామామ 1908
మద్రాసు	1072	181
తెలంగాణ	208	17
బరహంపురి	61	6
కాళికట్టు	269	32
కాకినాడ	117	25
కోయంబూరు	45	6
ఎర్నాకుళము	109	5
గుంటూరు	148	36
హైదరాబాదు	42	1
కొత్తాయము	61	8
మంభోకొణము	93	14
మధుర	247	41
మంగళూరు	147	15
మన్నాగుడి	87	16
మచిలీపట్టణము	148	31
మైసూరు	186	18
నాగర్‌కోయిల	64	4
నాటపూరు	146	11
రాజమండ్రి	152	38
తిరునల్వేలి	208	26
తిరుచనాగిల్లి	618	36
తిరుచనంతపురము	146	4
విశాఖపట్టణము	148	31
విజయనగరము	174	19
మొత్తము.	4717	616

ఈ నాలుగు విషయములలో తప్పిపోయిన 616 మందిని పరీక్షకు పంపలేదనకొని ఈ మొత్తము 4717 మంది తీసివేసిన యెడల 4101 మంది విద్యార్థులు ఇంకను తప్పిపోయిన వారు మిగులకలు. అప్పుడు ప్యాపయికవారి సంఖ్య 100828 అన గు. అంకా ఇతర విశ్వవిద్యాలయములలో 100860 మంది గృహ థులక మండ గ మనవారు 100828 కు అయ్యెదరు.

సారాంశము

(1) ఇంటరుమిడియేటు పరీక్షకు మూడవకా బోర్డు ఉన్నవో అబోర్డు తదితర యంతముల వరచేర్చియేయుండ లేదు. అట్టి మూడవకా బోర్డులేవో తక్షణమే ఒక దానిని నిర్ణయింపవలయును. అబోర్డునందు ఏ పరీక్షా కాగితమునొసరి నట్టివారు గాని, సిండికేటులో సభ్యులుగా నున్నట్టివారు గా చేర్చుకొనబడరాదు. నీ నేటుగాని సామాన్య సభ్యులు యగ్గు రయిన సంతుండవలయును. అటువంటి మూడవకా బోర్డు ఉన్నవోకవనరచన, రసాయనలేక పదార్థవిజ్ఞానకాస్త్రము మొదలగు ఒక్క విషయములో మాత్రమే తప్పిపోయిన వారికి బి. ఏ.లో జేరనియకుండ కర్మము పట్టియుండదు. లేక ఇంగ్లీషులో తప్పిన 8.7 మందియు నికముందు ఎట్టి చదువుక కయినను అనర్హులని తొలగివేయబడియుండదు.

(2) ప్రస్తుతము ఇంటరుమిడియేటుకు ఇంగ్లీషుభాషలో పరీక్షాధికారులుగా నున్నవారి నందరిని తీసివారము కల యును. బి. ఏ. పరీక్షకుగాని బి. ఏ. అనవ్యక్తుకుగాని ఇంగ్లీషుభాషలో పరీక్షకులగు వారెవరనైన ఇంటరుమిడియే టు పరీక్షాధికారులుగా నిర్ణయించరాదు 4717 మందిలో 18 మందికి 100 కి 60 కంటె సుఖమును వచ్చుట ప్రస్తుతపద్ధతు లకు కలిపిధముల ఖండించుచున్నది. 1914 లో 100 కి 82 1915 లో 100 కి 27, ఈ సంవత్సరము 100 కి 26 మందికృతార్థ నొందుటనట్టి మూడ గా పరీక్షాధికారులంత అనర్హులయి నిడియు ధుగివకుచున్నది.

(3) ఇంగ్లీషులో గాని వచనరచనములో గాని ప్యాపగు మార్కులపంఖ్య తగ్గింపవలయును.

(4) కొన్ని విషయముల ప్రశ్నోత్తరముగా గృహులు కావలెమాత్రాన వారిని పయచటి చదువుకొనినయి కుండ ఇంటరు మీడియేటు పరీక్ష అడ్డుపడరాదు. ఇంటర్మీడి యేటులో వలెనే మార్కులు వేసిన కాగితము యానంగియో ఇచ్చుచున్నవో అనర్హు తరగతులలో వీరిని ఉపాధ్యాయులు చేర్చుకొనునట్లుండవలయును:— (హిందూ ప్రతిక కాగితం కడు వాగిననబాబులు.

జాబులు

నెల్యారు సనాతనధర్మసభ.

అయ్యా!

నెల్యారు సనాతనధర్మసభ వారు ఇంకను నున్న ప్రకృతమునందే యుండకో విలకిరికి మెలకువరాకయున్నది గతకథలో వీరు ఉపాదించిన విషయము లేమైనది. రెండు; కర్తవ్యమును ఆలోచింపుడు.

సనాతనధర్మ సభాభిమాన

ఆంధ్రభాషా సర్వస్వము

అయ్యా!

ఆంధ్రసాహిత్య పరిషత్తువారిచే ప్రకటింపబడ నున్న ఆంధ్రభాషాసర్వస్వముపేటి ఆంధ్రనిఘంటువునకు స్వరూప దిక్పర్యవ సక్రియము పండితుల యభిప్రాయములకై పంప బడి యున్నది. వీనివై ఆంధ్రకవితా సుపాదకలు కడచిన కవివారముకాటి ప్రభావోపన్యాసమున తమ యభిప్రాయ మును నూదించి యున్నారు. ఆ వ్యాసమున నూదించబడిన రీతిని ఆంధ్రభాషాసర్వస్వమును పేరుటకుంటె నీ సంఘములు నకు తదనుగుణమున వేటొక పేరుపెట్టుట మంచిదని నొచ్చెదని ఈ నిఘంటు నిర్మాణమున పరివర్తనా చేయవలసినదని వింప దలంచినదియు నీ సమూహాశ్రమములందు స్థూరించు బడలేదు. ఏయే పదములు నిఘంటువునందు చేర్చబడునో యనది తెలియవలసినదే. ఈ రెండును తెలియకనే, ఆంధ్రభాషా సర్వస్వమును కూర్చి, చర్చింపవలెనని సమంజ సము గాదు. ఈ సమూహా శ్రమలందు ముద్ర తమలైన పదములగుర్చియై మచ్చటెంతయు నియ్య వియు నరకారతలే. ఒకచో This will be improved after consulting 'Bhavishyottara Puranam' అనియు, వేటొకచో 'This...has to be tested by reference to పరమయోగి నిలకము, అనియు ఇంకొకచో "Must ascertain.....by reference to St. Luke, Telugu by Pritchett అనియు ననేకచోట్ల వ్రాయబడి యున్నది. ఆంధ్రసాహిత్యపరిషత్తువారు అయితేడనండియు నిఘంటు నిర్మాణమునకు విధిచిరాము లేక ప్రయత్నియ చేయుచున్నను ప్రక్కపాధనంపద గల ఉదాహరణ నుకూ రాబాగారు కలసికంటె ధనసహాయము చేయుచున్నను నిఘం టు నిర్మాణమునకు వాగ్దేయసాధన సంపత్తిని నమమాన్య కొన్నట్లే దోచును. ఇక సర్వనియమావరీలేక, పరిశోధనమంద గు గ్రంథములులేక వీరేరీతి నిఘంటునిర్మాణమును సాగింప నెంచికో యూహించ వేరకున్నాడు.

బ్రహ్మశ్రీ వేదము వేదాబ్రాహ్మ కాస్తులువారి ఆంధ్ర భాషా సర్వస్వస్థానియమకలిమయముల గల చిన్ని పాత్రమును జూచినాడ. అందు విశేషవిషయములు చర్చించబడి నిర్మాణము బడి యున్నవి. అనియములు సర్వవిధముల పరిశీలనాగ్నా యులుగా నున్నవి. పరివర్తనప్రభు లాగ్రంథమును రాగలసభ యందు జర్పించి నిఘంటు నిర్మాణమున ననుసరింపజేయుట యుక్తము.

సముఖమున చర్చించి నిర్ణయింపదగిన భాషాసంబంధ విగునీవహవిషయముల నెవ్వరోయొక పండితుండొక ముక్క కాగితమువై వ్రాయుట మూలమున నిర్ణయింపదగినది అట్లగు యర్హులగుగాని దృఢాప్రవేగిగాదు. ఈయది యన పరిశీ లించబడికి నూతనపథము.

(5) కాస్తులవారు నిఘంటు నిర్మాణమున ప్రధాన సం పాదకులగు నుండుట కంగీకరించుట ఆంధ్రలోకమునకు అద్భు త కాలము. ఆంధ్రసాహిత్య పరివర్తన వారనిఘంటువును సత్వరముగ ప్రారంభింపజేయుట యుచితము. కాలవిలంబము కార్యహానికే మేనువు. కార్యరవాహకుల యుపశ్చర గర్హము మున్నందు ఈనిఘంటువిషయమున గాదగిన సర్వ విషయముల నాలోచించి మొదటిసంఖ్యయందు నిర్ణయించి తగిన సాధనముల నమమాన్య అనతికాలమున ఆంధ్రభాషాసంఘ ఆంధ్రనిఘంటువును జూచుభాగ్యమును గలిగింతు? గాక యని ఆంధ్రసాహిత్య పరివర్తనవారిని కోరుచున్నాడు. ఒక విలేఖరి.

[illegible]

మీ కవసరమైనచో

యంత్రసంబంధమైనట్టిగాని కరగి పోత పోయినట్టిగాని పనులనుగురించియు, ఉక్కు, ఇనుపవాసములు వంపులు వంపులుగ వంచ బడిన రేకులు కోణములుగా నున్నట్టి ఇనుప కమ్ములు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారితోనే సంగతి సందర్భముల సలహా నాలోచించవలసినది. వీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువ వెలల కిచ్చుటలోను కోరినంతనే వారిని సకాలములో సరఫరా చేయుటలోను గొప్ప పేరు ప్రసాదించారు.

విలాసము:—

ది రిలయన్సు ఫౌండ్రీ

సోత్ ఇండియా ఇంజనీరింగు లిమిటెడ్
తపాలపెట్టె నెం 553 రు,
389 మదరాసు.
(వై కామోజిషక్ గోదావరపుడు ఈ పత్రిక పేరుకుడ నుదహరింప గొతుచున్నాడు.)

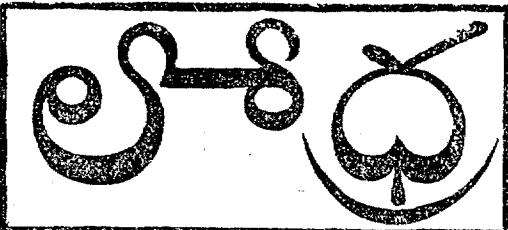
వైద్యవిద్య

దీనియందు మొదలగు వైద్యబోధనలు నిండియున్నవి. 144 పుటలుగల పుస్తకము మీ యింటివద్ద ఏ కర్మకారక పోస్తేటి ఖర్చులు కూడ లేక మీకు యిప్పించేటట్లు వుంటే తీసికొనుటకు నిష్ఠురములే! ఇదే ఒక పుస్తకమునకు చొప్పును. రాజకైద్య వారాయణజీ కేవలది, 188 20, వై నాబజారు రోడ్డు, మద్రాసు.

తెలుగు ఆనందవాచక పుస్తకములు

మొదటితరగతినుండి నాలుగవతరగతివరకును వాయు ద్వ సేద్యముగానున్నవి. ఇవి బ్రిటిష్ ఇండియన్ టెక్నాలజీ ప్రధానోపాధ్యాయులైన బ్రిష్మాశ్రీ, తూ.వి. నరసింహంతులు బి. యె. యల్. టి. గారి చేతను పానుగంటి ట్రేడింగ్ రిజిస్ట్రార్ వారి చేతను రచించబడినవి మరియు మొదటి మూడు తరగతులవాచక పుస్తకములను వైశిష్ట్య గారు 1916 వ సం జూన్ నెల 6 వ తేదీన పోస్టలెంటు బాద్స్ జట్టువారి పాతశాలలయందు యిచ్చగించవచ్చునని ఆనంద వాచక యిచ్చియున్నాడు. ఒక్కొక్క పుస్తకమునకు మిక్కిలి నుండరయలైన సాదాపటములను రంగుపటములను నున్నవి.

ఆనందవాచక పుస్తకము, మొదటితరగతి రూ 0-2-0
రెండవతరగతి రూ 0-2-6
మూడవతరగతి రూ 0-3-0
నాలుగవతరగతి రూ 0-4-0
N.B.—ఎక్కువగాకొను బుక్ షెల్లర్ కు కమిషనువదును.
285 ఆర్. వెంకటేశ్వర అంగుకో,
ఆనంద ముద్రాలయాధికారాలు, మద్రాసు.

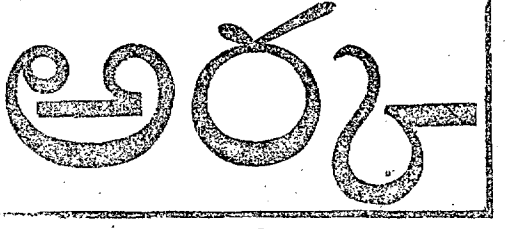
గర్భాశయ రోగనివారణి:— శ్రీలక్ష్మ గంగా యుతుకూల బహిష్టి కాకుండుట, అకాలబహిష్టి, మైల బాహి గాను, తక్కువ గానుపోవుట, తనుమరొగము, సంరాహిసత, రక్తహీనత, మలబద్ధకము, శూలికావాతము, కీళ్లనొప్పులు, అరికాళ్లు, అరచేతులు మంట మొదలగు శ్రీ మర్క వ్యాధులను ముడుపును.

వెద్దబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

రక్తసమృద్ధి ద్రావకము:— ఇది రక్తహీనత, మలబద్ధ కము, అజీర్ణము, కీళ్లనొప్పులు, సామరతనము, మేహ ప్రణములు, నుఖసంకటములు, నిస్సత్తువ, కడుపులో మంట మొదలగు వ్యాధులను నివారించి శరీరమువలన కాంతిని ముఖమునకు లేజున్నను యిచ్చును.

వెద్దబుడ్డి రు 8-0-0. చిన్నది రు 1-10-0.

జ్వర నివారణి బుడ్డి 1-కి రూ 1-0-0.
కేసరికుటీరం, ఆయుర్వేద బోషధశాల,
9, బందరువిధి, మద్రాసు.
(బాంబి : సికింద్రాబాదు 9 నెలూరు.)

రిజిస్ట్రార్: “ఒటోవరస్తాక్” సువాసిరాజా!

ఒటోవరస్తాక్ అనునది గొప్ప మహాసగల పుష్పముల పత్రువచే జేయబడినది నితరవాసనల కలెగాక నుఖమై యుండును. ఒకతూరి చరిమిన యెల్లప్పుడు వాసన కదలకయిండును. ఒటోవరస్తాక్ చరియిండు వాసన మంచి పుష్పములలో తీయబడ్డ పత్రువగాన, ఈనువాసన స్థిరముగ యుండుటకు సందియములేదు. మల్లెపుష్పముల కలె చల్లగాన, కలువలకలె నుఖమున, మనోహరమున కరిగిండును. మనస్సునంబుండు ఆయాసమున, శ్రమయున, బడలికన, చింతిను పోగొట్టునకుటకు సందేహము లేదు.

1 డ్రాము 0-12-0, 1/2 డ్రాము 0-8-0
సోలుయేజుంట్లు:—

ఎ.కె. ఆర్. నాదక్ అందు కంపెనీ,
94, వై నాబజారు మద్రాసు.

ప్రపంచచరిత్ర

మూడవ సంచిక వెలువడినది.

గ్రంథకర్త:—గా. హరినర్సోత్తమరావు, ఎం. ఏ.

శైలినుభము. కథలు చదివినట్లు చదువుకొనవచ్చును. బహుప్రాచీనకాలమునుండి లోకములోని అన్ని దేశములలో జరిగిన సంగతు లిందు వ్రాయబడినవి. చందాపద్ధతి ఆరుసంచికలకు రు. 2-0-0 అంచెకూలి లేదు. ప్రవేశరుసుము లేదు. సిద్ధమయిన సంచికలు పి. పి. గా వంపుదుము
ఉయ్యవాడు:— గ్రంథచరిత్రకార్యాలయము, (27) 145, కాంత్రి, చాడగాడు అని వ్రాయుట.

కుంకుమపువ్వు

స్వచ్ఛమును నిర్మలము నగు కుంకుమపువ్వు మావద్ద దొరకును. కొనువాగు సూర్యమార్కును గమనింపుడు. కరస్పాక్ డెన్సు మొదలగునవి ఇంగ్లీషున వ్రాయవలయును:—
ఎస్. నారాయణ అందు కంపెనీ. (రెకి) 21, సామ్యుంబీధి, బొంబాయి

స్వధర్మ ప్రకాశిని

మరి విషయక మానవత్రిక
సంకల్పన చందా రూ 2 లు మాత్రమే.
ఈ పత్రిక 8 సంవత్సరములనుండి మణుల ప్రకటింపబడుచున్నది. ఆంధ్రభాషయందు ప్రకటింపబడుచున్న పత్రికలలో సుతాచార విషయములను శాస్త్రసమన్వయ రీతి ననుసరించి సవాతసభ్యులను బోధించుటకై పత్రిక ముద్రాకట్టి లేదు. ఈపత్రికకు కొందరు దురాదులు జమిందారులు రాజ పోషకులయి 116 రూ॥ నిచ్చుచున్నాడు. దాదాపు 25 ప్రధానపోషకు లున్నాడు. దీనియందు ప్రకటింపబడుచున్న “సవాతస భర్మదీపిక శాస్త్రసమన్వయ రీతి చాతుర్వర్ణ్యము” మున్నగు విషయములను పొందులందలు కఠించితీరవలయున.

4-వ సంపుటము మొదలుకొని 7-వ సంపుటమువరకుల ప్రాతసంపుటములు ఒక్కొక్కటి రూ 1-8-0 ఇచ్చెదము 4 రి, 6, 7, సంపుటములు ఒక్కసంపుటము తీసికొనువారలకు రూ 5 కు ఇచ్చెదము.

ఉయ్యవాడు:—మానేజరు స్వధర్మప్రకాశిని, 407 గుంటూరు, అని వ్రాసి

గ్యాల్లీస్ మోటారు పాఠశాల

మోటారుబండ్లు వదుపుటకు, వాటిని బాగుచేయ (మరి తరిపియు) నిచ్చుటకును మోటారుబండ్లు ఎట్లు నడుపుచో యేయేభాగములు యేయేవనునోయెనో అని తెలియజేయుదు సర్వముగాచేయు రీతియను యాయంశములన్ని అభ్యాసపూర్వకముగా ఈపాఠశాలలో, యూరోపియన్ కోర్సుల నేర్పించబడును. ఇది రెండు మాసములలో నేర్పించవచ్చు మొట్టమొదటవద్దనుంచి లై సెన్సు యిప్పించి వంతుబడును, ఇందుకు ఫీసు 40 రూపాయలు కట్టవలయును.

శిక్షకాములు జూలై నెల 1వతేది నుండి ప్రారంభమగుచు వారులో చేరదలచిన విద్యార్థులు జూన్ 31 వ తేది గాని అంతకు ముందుగాని దరఖాస్తులు చేసికొనవలయును పాఠశాల విద్యార్థులు కోరినతో నివసించుటకు గా కొంతకొంతము ఈ క్రింద నుదహరించుచారికి వ్రాసికొనుడు.

(1) గ్యాల్లీ అండ్ కో, (కాన్స్టే, మదరాసు Galley & Co., 149 Broadway, Madras.

ARMS & AMMUNITION.
తుపాకులు, తుపాకిమందు, కేవు, రవలు మొదలగునవన్ని సారాయములు స్పిరిట్సు నానావిధోపయోగవస్తువులు మావద్ద దొరకును.
ఎస్. పి. సారథి అండ్ కో, 389 వై నాబజారు రోడ్డు మదరాసు

శ్రీమదాంధ్ర బ్రహ్మాండ పురాణము

[పద్య కావ్యము.]
వ్యాసమహర్షి విరచితములగు పదునెనిమిది పురాణములలో నిదియొకటి. ప్రపంచమెట్లు పుట్టినది? కులభేదము లేల కలిగి? ఆచారవ్యవహారము లెట్లుమాత్రా? ఈ మొదలగు విషయము లెన్నియో యందు స్పష్టముగ వివరింపబడియున్నవి. గొప్పపాఠశ్రంధమునై సంచించుభిప్రాయము నిచ్చియున్నాడు. శ్రేయిగుం నులభము. 900 పుటలు వెల 4-0-0, అట్కుర్తిపత్రి 5-0-0. పొస్తుకర్పణ లేదు.

శ్రీమదాంధ్ర లలితోపాఖ్యానము
వైలి:—నులభము; మృగుమధుగము, భావగర్భితము. 2000 పద్యములు కలవు. సంచితకాగితములవై అచ్చు, కావికా వైదు 4 రు. 1-8-0. పొస్తుకర్పణ లేదు. (4-12-14) జనమంచి శేషాద్రికర్త, కలుగువండిగుం. ముద్రాశివర్ పైమ్మూలు, కడప